

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16 Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16 Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

IX metai.

Kaina 10 c.

Penktadienis, gegužės (May) 6 d. 1955 m.

Kaina 10 c.

Nr. 18 (240)

LIETUVĖ MOTINA

Prieš kelį didį,
Gairės žinotinos, —
Tikriausiai lydi
Palaima motinos..

Jurgis Baltrušaitis

Motinos Dieną mes prisimename savo motiną — savo gyvybės, kancios ir meilės, rūpesčių ir džiaugsmo, sielvarto ir palaimos šaltinį. Ta pačia proga mes prisimename ne tik savo, bet visas lietuves motinas, kurios amžių begyje išugdė tokį charakterį, kuris neturi sau lygaus pavyzdžio visame pasaulyje.

Lietuvės motinos charakteryje atsispindi Lietuvos gamtos grožis, jos švelnumas ir nuostabus malonumas, atsispindi didžioji pavergtos tautos kancija ir tragizmas, nepuostas visišku savęs atsisąjėmu, gėriu, dora, tevyinės meile, drąsa ir kuklumu.

Lietuvė motina yra teisingumo ir doros, gerumo ir grožio mokytoja. Gėda lietuvei motinai yra baisesnė už mirtį. Ji nepersnė gėdos. Todėl ji ir mirdama kalba savo vaikams: "Būkite geri žmonės ir geri lietuviai."

Lietuvė motina yra ištikima savo vyrui, tradicijoms ir savo pažadams. Neišikimybėje ir neteisingime ji mato gėdą ir paties Dievo įžeidimą.

Pagarba Dievui ir religinių papročių prisilaikymas, lietuvei motinai yra šventas reikalas.

Lietuvė motina yra kantiškas ir tešėjimo milžinas. Ne visos lietuvaite ištekėdavo už mylimo bernelio. Tačiau tapusi motina, ji paslėpdavo savo meilę taip giliai, kad jos niekas iš šalies nepastebėtų. Kiek lietuvių motinų nusikandė didžiąją meilės paslaptį drauge su savim į karstą, vienas Dievas težino.

Lietuvė motina vertina ir gerbia mokslą, ji atiduoda viską, kad tik vaikai galėtų mokytis.

Lietuvė motina mėgsta pasakas, dainas ir muziką.

Neturėdama radijo nei televizijos, lietuvių motina klausoma dūžių ošimo ir vėjo raudos išsotos tautos kancija ir tragizmas, nepuostas visišku savęs atsisąjėmu, gėriu, dora, tevyinės meile, drąsa ir kuklumu.

Lietuvė motina myli savo šeimą, savo darželius ir sodus, kurie visada būdavo pilni bičių užimo, vėjo ir paukščių čiulbėjimo.

Lietuvė motina yra pati didžioji liaudies meno ir tautosakos kūrėja.

Lietuvė motiną glūdi mūsų tautos didžiausias turtas ir jėga, kuri per šimtmečius išlaikė ir išplėtojo dieviškumo pradus žmogui.

—○○○—

Iš Putino kūrybos

PAVASARIO ŽEMĖ

Pavasario žemė, kaip motinos krūtys,
Aušros spinduliai tau kapus atgaivino.
Jo žodinė te vėl jungias kankliai ir kardas
Ir pirmąjį šypsnį žiedais išlukšteno.

Siūbuojančių jūrų ir mėlyno skliauto
Nepratusios akys apimt neįmano,
Bet motinos žemės, palaimintos krūtys
Silpnutei gyvybei nesigaili peno.

Pavasario žemė aistri, kaip meiluzė,
Audingais sapnais mūs dienas
Bučiamumui pradengė kvepiantį kūną
Ir saulėtai žvilgsniais svilina kraują.

Vidurnakčio dangų ir ūkanų klonius
Apsėjo Kūrėjas palaiminta sauja,
Ir kvepianti žemė aistri, kaip meiluzė,
Audingais sapnais mūs dienas pranašauja.

—○○○—

Jono Basanavičiaus 75 metų sukaktuvių šventei.

Nulenkime galvas, Štai Pranašo vardas
Iš tolo mums skamba sidabro varpais.
Jo žodinė susituokė kankliai ir kardas,
Jo žygiai paženklinti bočių kapais.

— Nurimkim, nurimkim... Ko gaudžia varpai?
Ko niaukiasi bočių apgriuve / kapai?
Ar liūdi šviesios praities milžinų,
Ar verkia dėl mūsų menkystės / dienų?

Žiūrėk, lietuvi: ant tavo krūtinės
Dar gedulo ženklą juoduoja žymė.
Kur laisvė, kur žygiai, kur šalys
Ir kur pranašauta Tėvynės garbė!

Nelenkime galvos! klausydami vado;
Jisai tautos žodį milžinkapiuos / rado;
Jis amžiną žygi Tėvynės Kūrėjo
Vienybės ir meilės vardu pažymėjo.

Pily Gedimino dangus negiedrėja,
Bet bokšto griuvusių šaltuos / akmenuos
Mes regim aušros pranašingą kūrėją
Ir girdim jo lūkesį laisvės varpuos.

—○○○—

— Pakilki, lietuvi! Štai pranašo vardas
Aušros spinduliai tau kapus atgaivino.
Jo žodinė te vėl jungias kankliai ir kardas
I šventąjį žygi, pilin Gedimino!

—○○○—

PESIMIZMO HIMNAI

Saulėtekio giesmė pagarbinti / noriu
Didingo gyvenimo skaisčių altorių
Ir dieviškos galios įkvėpta kūryba.
Kur žody minties spinduliavimu / žiba,
Kur varsto juodų vandenynų / gėlmes.
Kol šviesų žemėiugą į saulę išmes.

Bet kas mano norai, jei aukuro / plytos,
Drengųjų pakalnių purvu aptaškys / tos,
O saulė iškeltų viršūnių krislai
Ir galvą ir širdį išgraužė akli.
Kūrybinių saulių kaitra nusibodo,
O žvaigždės šviesiau danguje / nesirodo.

Tikiu visagalincios meilės esimą,
Kur mano gyvenimas būtų sau / ima,
Kuri motinystės dosnia krūtine,
Kuri kūdikį peni ir globia mane —
Kuri milijonus širdžių sulieps / rojus.
Pasauliams sukurs pažadėtuosius / rojus.

Bet kas gi tikėjimo pavergtas / protas,
Jei dvasios nežadina jausmas / liepsnotas,
Jei blėsta širdies židynis išgyven- / tas —
Jei meilė — heterų pigus kompli- / mentas!
Lai siaucia gyvenimas saulėtam / šoky,
Tu skausmą ir juodąją naktį gie- / doki.

—○○○—

Iš "Tarp dviejų aušrų",
Kaunas, 1927 m. Sakalas.

—○○○—

VINCO KRĖVĖS VARDU LITERATŪRINĖS PREMIJOS

kurių Montrealyje, Kanadoje, šiais metais įsteigė Lietuvos Akademini sambūris, įteikimo iškilmės numatomos š.m. gegužės mėn. pa baigoje. Šiai premijai skirti sudaryta sekretorių komisija: Jonas Žmuidzinas (Liet. Rašytojų Dr-jos atstovas), Jonas Kardelis (Kanados Liet. Bendruomenės Montrealio Apylinkės atstovas), Dr. Henrikas Nagys, Vytautas Jonynas ir Kazys Veselka (Liet. Akademini Sambūrio atstovai). Jury komisija susirenka pirmojo posėdžio balandžio mėn. pirmąją savaitę.

Lietuvių Akad. Sambūris
Montrealyje, Kanadoje.

—○○○—

Okupuotoje Lietuvoje

— Senosios kartos rašytojų pasirodymai reti, kad ir spaudoje, kai stelbia, vadinami liaudies rašytojai, jau išaugintų komunistų ir teikiamos įvairios premijos. Jie vadinami liaudies ir šviečia kolchozuose suvarytus žmones, kur laisvės jokios ir pats gyvenimas vergija, kalėjimas ir mirtis. Šiomet pradėjo, vadinamoji ziliojimo formoj, važinėti liaudies — nau-

jų kaimų rašytojai su savo kūryba. Šių metų pradžioj toks didesnis jų suvažiavimas ir žmonių "švietimas" buvo Veiveriuose, kur pasirodė, kaip jie sako, gabus rašytojas A. Banionis su savo kūryba ir pamokslais. Turinys ir jo ir kitų "rašytojų", buvo tik raudonosios armijos, kolchozų, bolševikų garbinimas.

Neseniai įvyko ir šiaurės Lietuvoje toks žmonių mulkinimas, kur suvažiavo iš Joniško, Biržų ir Kuršėnų "rašytojai", net 60 galvų ir vadovavo V. Nikontas. Jis yra Pakruojaus laikraščio "Žvaigždės" redaktorius. Savo pranešime nagrinėjo rašytojo vaidmenį pasaulinėj revoliucijoj ir davė pavzdžių iš raudonosios armijos "karžygių", kaip žydų tautybės raudonojo generolo Černiakovskio, net raudonojo pulkininko Jono Marcinkevičiaus, anais laikais buvusio rašytojo, žymaus enkavedisto, kai šiuo metu jo romaną "Benjaminas Kordušas" persipausdina cikagietė komunistų "Vilnis" ir Nemuno leidykla persipausdino "Dirvos" išleistą "Kražių skerdynė". Tokie suvažiavimai jaunų rašytojų, vadinamų piemenų, vyksta visur. Nesenai įvyko ir Kazlų Rūdos rašytojų suvažiavimas, vadovaujant Gromovui. Čia dalyvavo: Garliavos, Prienu, Višakio Rūdos "rašytojai", net su važiavo 52.

— Lenktyniavimas nesibaigia, net ir staklių gaminime, kai šiomet pirmoj eilėj pradėjo gaminti: gręžimo, skaldymo ir obliavimo stakles ir ne vietoj naudoti, bet dovanų siųsti į Sibirą, Kazachstaną, Armeniją, Ukrainą ir kitur. Toks lenktyniavimas pavadintas soclenktyniavimu, kai dirbantieji nežiūri į kokybę, bet į kiekybę, bet ir taip, ne vienas turi atsakyti kalėjimu bei išstrėmimu, kai pajunta, kad ne taip tas padaryta. Jiems vadovauja tokiais pavardėmis: Nekrašov, Oniski, Šente-pinis, Osoni, vadinasi, lietuviai. Bet tikrai pasakius, tai rusai ir žydų tautybės žmonės.

— Taip niekad nebuvo Lietuvos miškai kertami, kaip paskutiniaisiais metais, kai reikia kolchozuose statyti kiaulides, arklides ir kitus gyvuliams pastatus, o apie gyvenamus negalvoj, iš lentgalių turi patys susikalti. Bet visa medžiaga naikinančiai eina gyvulių pastatų statybai. Žinoma, nėra geriausi raštai, kai jie į Rusijos gilumą vežami, bet prieauglis, kuris po kelių dešimt metų būtų naudojamas statybai, dabar naikinamas.

— Kauno muzikinio teatro komponentoriai — koncertmeisteriai yra Jakubovič ir Milman, abu ne lietuviai, akomponavo kovo pradžioje, valstybinio akademini operos ir baletu teatro solistų koncertui. Dalyvavo: I. Ylienė, P. Zaniauskaitė, Tamara Sventickaitė, K. Gutauskas, Vl. Česas, A. Lietuvi-ninkas, H. Kunavičius, R. Tamulevičiūtė ir V. Rubickis.

— Garsusis "Drobės" fabrikas, kuris pastatytas Amerikos lietuvių ir buvo gaminama viena geriausių medžiagų ne tik kariuomenėi, bet ir civiliams, jau pagarsėjęs visame Pabalty, šiandien bolševkų išmontuotas ir geriausias mašinų ir Rusijos gilumą išvežtos, o atvežtos iš Latvijos bei kitur, ar iš Lietuvos provincijų, prastiausios ir seno modelio. Bet vistiek medžiaga siunčiama į Rusiją — sovietų armijai. Šio fabriko direktoriumi yra A. Plioplys, rusas, tik lietuviška pavardė.

Iš viso pasaulio

Vietname vyksta pilietinis karas.

Paskutinių savaitių bėgyje sostinės gyventojus ir pačią vyriausybę terorizavo iratų vadas Bing Xuyen su savo 5000 vyrų kariuomene. Praeitą savaitę min. pirm. Ngo Ding Diem įsakė kariuomenei išvalyti miestą nuo sukilėlių. Vykdo aršios kautynės, kuriose žuvo 500 žmonių ir 1.500 buvo sužeista. Sumušta sukilėlių kariuomenė pasitraukė į kiniečių apgyventą priemiestį. Gi prancūzams palankus ir jų reiamas Vietnamo imperatorius Bao Dai, kuris visą laiką gyvena prancūzų Rivieroje, pareiškė lavo min. pirmininką atvykti pas jį į Rivierą. Tai reikšė min. pirmininko atsistatydinimą. Taip pat Bao Dai paskyrė ir naują kariuomenės vadą. Min. pirminink. nepaklausė Bao Dai įsakymo ir vietoj vykdymo, sušaukė krašto tarybą, kuri paskelbė, kad: 1. nebus vykdomi Bao Dai įsakymai, kadangi jie tarnauja ne Vietnamo, bet kolonistų prancūzų interesams, 2. bus šaukiamas parlamentas pašalinti Bao Dai, 3. ir toliau bus kovojama su sukilėliais. Vyriausybės kariuomenė vėl puola besitraukiančius sukilėlius. Bijomasi, kad visi šie įvykiai gali pakankti JAV ir Prancūzijos santykiams, kadangi amerikiečiai remia min. pirm. Ngo Dinh Diem, o prancūzai — jiems ištikimą Bao Dai. Numatoma ši reikalą išsiaiškinti greitai įvyksiančioj JAV, Anglijos ir Prancūzijos užs. reik. min. konferencijoj, kuri numatyta šaukti Parizuje aptarti keturių didžiųjų susitikimo galimybes. (Tokį susitikimą jau senai siūlo Anglija, o paskutinėmis dienomis ir Sov. Sąga).

JAV svarsto savos kariuomenės siuntimą į Formozą.

To ypač reikalauja amerikiečių karinė vadovybė Tol. Rytuose, norėdama pakelti Formozos gyventojų nuotaiką ir išblaskyti abejones, kurios ypač padidėjo lankantis vyr. štabo ir adm. Radfordu Formozoje ir kom. Kinijai pasiūlius betarpius derybas su JAV dėl santykių sušvelninimo ir Formozos klausimo. Nors šioms deryboms JAV nerodo didelio noro, bet kiti kraštai, ypač Indija, daro viską, kad jos įvyktų. JAV pradžioje pastatčius griežtokas deryboms sąlygas, dabar, spaudžiamas kitų kraštų opinijos, pradeda nuo jų atsiskirti.

Susitarė Vak. Vokietija ir Prancūzija Saarą klausimu.

Vak. Vokietijos kancleris Adenaueris ir Prancūzijos užs. reik. min. Pinay, posėdžiavę kelias dienas Bonnoje, galutinai susitarė Saarą liečiančiais klausimais, kurie nebuvo aptarti taikos sutartyje. Tuo pašalinta paskutinė kliūtis pasikeisti taikos sutarties ratifikacijos dokumentais, nes Prancūzijos min. pirm. Faure parlamentui buvo pažadėjęs nesikeisti ratifikacijos dokumentais, kol nebus išsiaiškintos Saarą liečiančios sutarties smulkmenos. Pasikeitus ratifikacijos dokumentais, Vak. Vokietija tą pačią dieną tampa suvereni valstybe.

—○○○—

Dainavos Ansambliis, vadovaujamas muz. Sodeikos.

Dainavos ansamblio dešimtmetis

Muz. Stepas Sodeika

Gegužės aštuntoji turi likti istorinė diena, kai tremtinių ansamblis Dainava mini savo dešimtmetį ir jį pagerbti ir bendradarbių dalyvauja iš Clevelando atvykęs garsusis Čiurlionio ansamblis. Tai du garsūs reprezentiniai lietuviškos dainos propagatoriai, kurių nuveikti darbai jau garsūs ir kitataučiuose. Toks kultūringas, nuolankus bendradarbiavimas, teneleka tik popieriuje, bet pavyzdžiui visiems, kad lietuviškos reikalai, lietuviškos kultūros bei meno turi būti visų reikalai, be jokių išitikinimų, be kerštų, pavydų. Šis gražus Dainavos užsimojimas, bendradarbiavimas, išryškina, primena mūsų tautos tradiciją — talką, ką kitos tautos neturi. Abu ansamblių vadovai: muz. Stepas Sodeika ir muz. Alfonsas Mikulskis, jau Klaipėdoje gražiai bendradarbiavo ir prisimenant 1938 m. Klaipėdos rajono dainų šventę, kai abu dirigavo jungtiniams chorams, kur dalyvavo 105 chorai. Ir po 17 metų susitinka Čikagoje, bet ne dainų šventėje, o, pasakysiu, meno puotoje, kai ne chorai, o ansambliai, kur įeina ne vien vokalistai, bet ir instrumentalistai, operos solistai, tautiniai šokiai ir vaidyba.

Muz. Stepas Sodeika amžiumi jaunas, bet choro gyvenime jau su didele praktika. Klaipėdoje 1927 m. jau buvo pirmaeilis dirigentu, dar būdamas konservatorijos studentu, bet išaugęs muzikų, dainininkų šeimoje, vaiko metuose su brendimo. Anų metų jo vadovautas Klaipėdoje bažnytinis choras, kuriame pirmuosius žingsnius skynė mūsų operos žvaigždės: Juzė Augaitytė, Antanina Dambrauskaitė, solistai Vladas Ivanauškas ir kiti, ir su koncertais aplankė visą Žemaitiją ir Klaipėdos kraštą. Jo garsusis Vaidilutės choras ir vokiečių meno kritikų buvo geriausiai įvertintas. Pats muz. Stepas Sodeika nėra tik šiaip sau chorvedys, bet buvęs ir Kauno operos solistas ir ilgametis Klaipėdos ir Vilniaus konservatorijų profesorius. Klaipėdoje turėjo rimtų pastatymų, kai rinktinę publiką užpildydavo vokiečiai. Ne sausas tik dirigavimas bei sausame konservatorijos pedagoginiame darbe, bet ir davė visą eilę parašytų ir harmonizuotų dainų.

Jei imti abu ansamblius ir abu skirtingi, kai Dainava, paėmusi visą scenos meną, kai reikalaujama didelio pasirošimo, sugebėjimo ir tautinio charakterio ir tą perduoti klausytojams. Dainavos pasirodymai Vokietijoje nebuvo eiliniai, kai scenon išėdavo ir žodinis menas, vaidyba, kad ir pamėmus: Joninės, Nemunas žydi, Šienapiūtė ir kiti, susilaukė kitataučių geriausio atsiliepimo. Be to, ir tremtinių mėgiami. Dainava nemėgsta pigumo, banalumo ir

programoje pasirinkti veikalai jau programiniai, ne taip sau daina, iš kurios dar padaroma dainuška ir suprofanuojama pati dainos tema, charakteris ir lieka be muzikinio turinio, tik žodžiai. Dainava ir savo dešimtmečiui pasirinko muz. Juozo Žilvičiaus kantatą, kai ir autorius ir libreto autorius — Adomas Jakštas yra stiprus ir sunkūs išpildyme, bet ištvėrs ir puikiai atliks. Pati sukaktinė programa parinkta yra reta, turininga ir įdomi, kai mūsų muzikiniam gyvenime bus pirmoji. Ir ne veltui vadinama meno puota. Dainava eina gyveniman viskuo pasiruošusi, net programoje turi rinktinį repertuarą religiniam koncertui.

Dainavos dešimtmetis neturi likti tik garsu ir tuo užsibaigti, bet pareiga dalyvauti mnėjime, pagerbti, kaip mūsų tautos kultūrinį reprezentantą.

Gegužės aštuntoji yra Dainavos dešimtmečio minėjimas, kur scenoje pasirodys 160 dainininkų ir išpildys, be minėtos kantatos, kurioje solistais dalyvauja Metropolitan operos solistas Algirdas Brazis ir solistai: Danutė Stanikaitytė, Genovaitė Peškienė, Jonas Vaznelis ir Antanas Peškys, palydint pianu muz. Al. Kuciūniui, bet ir eilė dainų, tautinių šokių ir instrumentalistų tautiniais instrumentais. Ir reikšminga, kad sukaktinis koncertas paaukotas Lietuvei Motinai, kurios garbei bus išpildytos ir dvi dainos motinai. Tai praži pagarba, kai lietuviškos dainos ugdytoja, puoselėtoja ir yra ta brangioji lietuvi motina, kuri ir kur bebūtų, net ir mirties patale su daina nesiskiria ir moka ją palikti savo vaikams. Koncertas bus užbaigtas Mažosios Lietuvos himnu — Lietuviais mes esame gme... Pasakymas, kad mes lietuvi, vistiek mes esame lietuvi, ir lietuviams mirsime ir joks svetimas su visais malonumais, brangenybėmis kraštas jau mūsų nepavergs, nesuvilios, ir mums brangiausia yra Lietuva, ir kuri, nors ir kiek dar užsietų, bet vistiek grįšime.

Kiek ir apie Čiurlionio ansamblių, kuris programa jau skiriasi ir daugiau liaudies motyvais атаstada ir įremuota ir dainos charakteris su visais niuansais, pajaviriant muzika, šokiais ir išvystant dainos turinio nuotaiką, kurioje atsispindi mūsų kaimas su visomis tradicijomis. Jo repertuaras įdomus ir be jokių priemaišų, gal sykais lengvas ir pigus, bet tas nesudaro turinio pigumo, kai gyvena liaudies kūryba, būdingoje formoje. Čiurlionio ansamblis švenčia gegužės 15 d. savo penkiolikmetį ir jam talkininkauti ir Clevelandą vyksta Dainava ir programoje dalyvauja. Du stambūs lietuviškos dainos vienetai ir reprezentantai. Dainava ir Čiurlionis, gegužės 8 d. Čikagos viename didesnių teatrų mini Dainavos dešimtmetį, kuris neturi tik minėjimu praeiti, bet ir kiekvieno lietuvių pareiga dalyvauti koncerte, kartu ir bankiete, įamžinant, išleisti įdainuojant plokšteles ir tuo pačiu pagerbiant lietuvišką dainą, kuri yra viena puoselėtojų lietuviškos išlaikymo ir tautinio charakterio ugdyme.

K. Balsiūnas

Plačiuos laukuos, kalnelius / kryžių.
Vergijos našta vilkdama,
Ir vėl, ir vėl pakilti ryžos
Gyvybės žygiui Lietuva!...

JAMŽINAMI ČIURLIONIEČIŲ ŽYGIAI

Clevelando lietuvių bendruomenės susidomėjimas nūdien sukasi apie Čiurlionio Meno Ansamblių ir jo garbingų žygių 15-mečio minėjimą, kuris įvyks gegužės 15 d., puosniuose Severance Hall koncertų rūmuose. Minėjimą ruošia šiai paskirčiai sudarytas komitetas, kuris pasiskirstęs komisijomis, atlieka visus su Čiurlioniečių didžiąja švente — minėjimu, susijusius darbus.

Reikšmingos mūsų tautinės kultūros šventės, o tokia šventė bus ruošiamasis Čiurlionio Meno Ansamblio minėjimas, išryškinimui ir josios platesniam išgarsinimui, — šiomis dienomis įvyko sambūrio vadovų ir minėjimo komiteto pirmininko pasikalbėjimas su Clevelande gyvenančiais spaudos darbuotojais, kurie atstovauja didžiūmą JAV esamą lietuvių spaudą. Pasikalbėjimą sukvietė ir jį pravedė mūsų bendradarbis Vytautas A. Brazilius, Čiurlionio Meno Ansamblio Sukaktuvėms Minėti Komiteto Spaudos ir Informacijos Komisijos vadovas.

Pirmuoju kalbėjo inž. chem. J. Ziūrys, Čiurlionio Meno Ansamblio Sukaktuvėms Minėti Komiteto pirmininkas. Komiteto pirma pradžiū svarbiausiu rūpesčiu būsią suteiktomis jėgomis paremti Čiurlioniečių pastangas tokiai nuosavai pastogei įsigyti, kokios jie lig šiol savo neturi.

Komiteto kitas svarbus rūpestis bus Čiurlioniečių muzikos ir dainų kūrinių įamžinimas ir juostas bei plokšteles, tuo jas išsaugojant būsimoms kartoms. Be šių vertybių, Čiurlioniečiai turi sukaupti turtingą rinkinį vertingos žodinės medžiagos, tai jų penkiolikmečio metų garbingų žygių bei laimėjimų kitataučių spaudos kritikų ir šiaip įžymiųjų žmonių įvertinimai, gausybę nepaprastai įdomių įrašų ir Čiurlioniečių Garbės Knogos puslapius.

Čiurlionio Meno Ansamblio Valdybos Pirmininkas, Jaunutis P. Nasvytis, suteikė paaiškinimus, kokio pobūdžio turės būti Čiurlioniečių būsimieji namai, kur rastų sau vietos knygynas, skaitykla, vaidybinio meno mėgėjai, sportininkai, lituanistinė mokykla ir kiti, dirbą vienokį ar kitokį tautinės kultūros bei švietimo darba. Buvo aptariamas Čiurlionio Meno Ansamblio sukaktuvinis koncertas bei jo pobūdis. Išsamų pranešimą padarė Čiurlioniečių Meno Vadovas, muzikas Alfonsas Mikulskis, drauge su savo Čiurlioniečių bendradarbių šeima švenčiaš dvejetas sukaktuves: Čiurlionio Meno Ansamblio choro dirigento penkiolikos ir savo muzikinės veiklos dvidešimties penkerių metų sukaktuves. Bus koncertas Čiurlionio ir Dainavos, kurie pasiskirė ir bendrai išpildys eilę dainų, kurių dalis bus visai naujos, mūsų miestie dar negirdėtos.

Vėliau, prie šeiminių, Vytauto ir Noros Brazilių pakviestų kuklių užkandžių, "hebalo" bei alaus stiklo, buvo tęsiamas laisvas pasikalbėjimas apie Čiurlionio Meno Ansamblių, juo veiklą bei veiksmus. Spaudos darbuotojų prašomas, muzikas Alfonsas Mikulskis papasakojo apie savo praeitį, kaip ir kodėl jis susidomėjo muzikos menu, kaip susikūrė Čiurlionio ansamblis ir išryškino įdomesnius jo veiklos įvykius.

Jonas Rimašauskas,

atiduoda spaudai kapitalinį veikalą apie sovietinį genocidą Lietuvoje. Knyga pavadinta "Sovietinis Genocidas Lietuvoje". Paruoštame darbe yra įvardinta per 5000 asmenų ir pateikiama 200 dokumentų ir dokumentinių foto nuotraukų. Leidinys bus "Lietuvių Enciklopedijos" formato ir turės per 500 puslapių. Kadangi tokio veikalą išleidimas atsieis arti 7000 dol., leidimo lėšos artimiausiu laiku bus pradėtos telkti knygos prenumeratos keliu. Šis darbas yra skiriamas Lietuvos okupacijos 15-tes metų sukaktčiai paminėti. Knygai įžanginį žodį parašė Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Leonardas Šimutis. Knygą leidžia Politinių Kalinių Sąjunga.

PAVERGTŲ TAUTŲ KONCERTAS

Gegužės 1 d. Orchestra Hall patalpose įvyko Čikagos Priešbolševikinio tautų bloko ruošiamas koncertas, kuriame, šešių tautybių tarpe, pasirodė ir lietuvių grupė.

Lietuvius čia atstovavo A. Stephens moterų choras, su pasisekimu sudainavęs 5 dainas, iš kurių viena buvo duota "bisui". Mūsų dainininkės, dainavusios puomoje pradžioje, atliko: Nakties tylumoje, Už jūrelių (iš operos "Radvila Perkūnas"), Rugsėjis, Šaukamas ir Spragilų daina.

Iš kitų koncerte dalyvavusių meno vienetų, susilaukusių tokio pat šilto publikos priėmimo, kaip ir lietuvių, buvo ukrainiečių vyrų choras, savo galingumu pavergęs klausytojus. Chorištų tautiniai kostiumai gal atrodė kiek komiški, nes šiaip jau įprasta daugiau tik moterims tautiniais drabužiais pasipuošti.

Iš pavienių programos dalyvių gražiai užsirekomendavo lietuvių publikai jau pažįstamas, latvių dainininkas V. Šalna ir ukrainietė smuikininė A. Buchynsky.

Slovėnus koncerte atstovavo pianistas A. Fishinger, estus — Chicago mišrus orkestras, kroatų — "Croatia" mišrus choras. Numatytas balgudžių choro dalyvavimas, busirgo jo dirigentui, buvo atšauktas.

Bendrai, koncertas buvo margas ir tuo pačiu įdomus, tik gaila, jog klausytojų tiek mažai atsilankė (apie 250). Vien tik lietuvių galėjo daugiau prisirinkti, o kur dar kitų 6 tautų publika...

Lietuvių moterų choras tiek savo dainavimu, tiek gražiais tautiniais drabužiais, buvo tikra šio koncerto puošmena. Gal tik dainininkėms, išeinant su tautiniais drabužiais, būtų reikėję labiau suderinti ir kojų apavą, kadangi dar daugumos bateliai su aukštomis kulnėmis nelabai tiko prie bendrų tautiškų motyvų.

Edv. Šul.

GRAŽIAI PAGERBTAS PRANAS GUDAS

Gegužės 1 d. Vycių salėje įvyko senosios kartos lietuvių, redaktorių, žurnalistų Prano Gudo 70 metų amžiaus sukakties minėjimas, kurį suruošė Studentų Skautų Čikagos skyrius. Minėjimas pradėtas stud. L. Maskoliūno įžanginiu žodžiu ir, kartu, visam minėjimui vadovavo. Vėliau ejo išsami Br. Kviklio paskaita apie Praną Gudą, nušvietęs jo nuveiktus darbus ir ypač jo paramą moksleivijai ir siuntiniais ir spauda, ką ir dabar vykdo. Po to sekė sveikinimai: konsulas dr. P. Dauzvardis, Alto pirm. "Draugo" vyr. red. L. Šimutis, didysis lietuvių labdarys J. Bačiūnas, dr. M. Budrienė, Stulpinas, buv. konsulas Gineitis, Sandaros red. M. Vaidyła ir Petrusis, kurie, kaip buvę Prano Gudo bendradarbiai ir kartu dirbę, nušvietė jo darbus "Darbininko", "Draugo" ir "Kataliko" redakcijose ir vėliau. Alto pirm. L. Šimutis Praną Gudą pavadino šių dienų knygnešiu ir reto kuklumo, darbštumo žmogumi. Dar kas sveikintina, kad išaugino lietuvišką šeimą ir davė mokslo: du sūnus ir dukterį. Vienas sūnus universiteto profesorius.

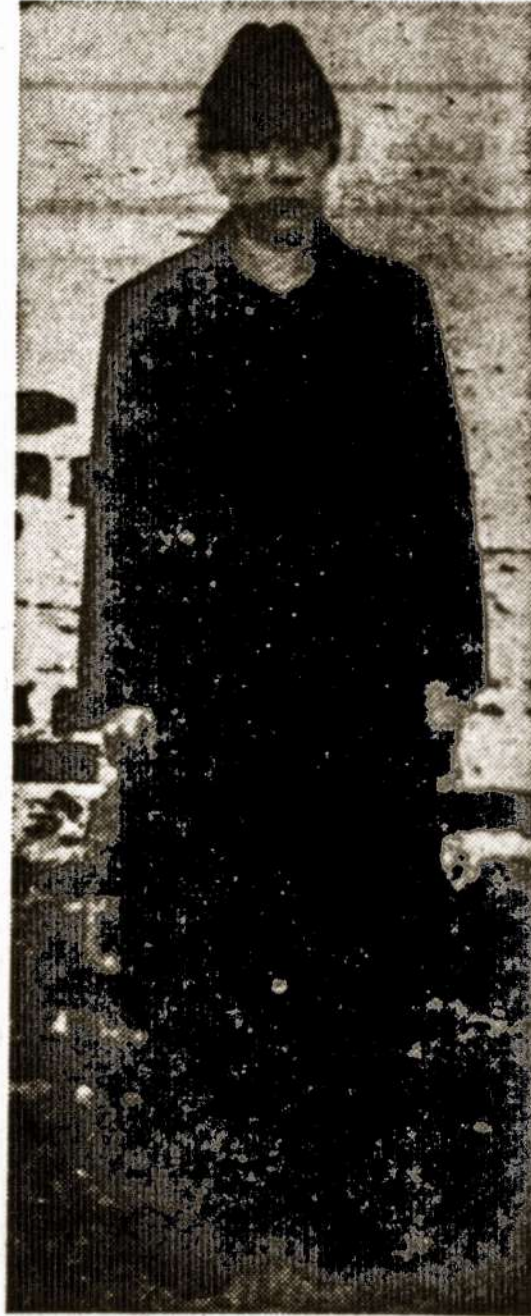
Pranas Gudas buvo pagerbtas ir savo bendradarbių, senosios kartos veikėjų: žurn. Vinco Jokubyno (pirmai skautai gražiai pagerbė jį 80 metų amžiaus sukakties, Biekša, Ambrozė, K. Jonaitis — Žilvitis, Petrauskas ir kiti. Tenka dėliautis malonių bendradarbiavimu senosios kartos ir tremtinių, kai šį gražų žestą pradėjo skautai akademikai. Sveikintina! Be minėtų, dalyvavo ir tremtinių: Šliūpienė (aušrininko dr. J. Šliūpo žmona), inž. V. Pavilčius, dr. St. Budrys, stud. Mendelevičiūtė, Pr. Nedzinskas, Vyt. Šliūpas, K. Bukauskas, Gr. Čaplikaitė, dr. Br. Dirmelkis ir kiti.

Žurn. J. Vaidelys ir Br. Kviklys buvo suruošę Prano Gudo darbų parodą ir kartu jo žmonos poetės Ursulės Gurkliūtės — Gudienės. Minėjimas vyko prie skaniais valgiais, skaučių pagamintais, stalių, pajaviriant dainomis.

Pranas Gudas gražiai pagerbtas

A. a. kun. kan. Antanas Petraitis

Ir taip mūsų maža — tremty išsiblaškę, kai kiekvienas yra brangus, ypač intelektualai, o dar skaudiau, kai palieka ir amžinybėn nukeliamas. Nėra kapinių, kur neišsėstų tremtinys, jau neskaitant Sibiro tyrlaukių, kur ten šimtai tūkstančių jau galvas paguldė. Bet laisvam pasauly jau tūkstančiai išsisi. Vien Čikagoje suskaičiuosime šimtus.

Kun. kan. A. Petraitis

Neseniai, balandžio 3 d. apledo mus kun. kan. Antanas Petraitis, kuris buvo, šaudomas Červenėje, bet liko gyvas ir pačiame amžiaus žydėjime, nors sunkūs išgyvenimai ir kankinimai, neištvėrė ir paliko mus. Vyras stambus, didelis, petingas, bet pirmą laiką išsiskyrė, o prieš 7 metus ir jo brolis kunigas, toks pat kankinys, jau išsisi Vokietijos žemėje. Kai 1941 m. kolonijoje buvo išsitiesę apie 4.000 kalinių, kurių tarpe buvo ir per 100 lietuvių Červenės miškuose buvo šaudomi ir teliko lietuvių gyvų apie 40, o laisvąjį pasaulį tepasiekė tik 15. Bet jau trys, pačiame jaunume, išsiskyrė, tai: kpt. Stasys Jasiunskas, kun. Pranas Petraitis ir minimas kun. kan. Antanas Petraitis. Teliko tik 12, o Čikagoje dar gyvi teesą tik 4, kurių sveikata nėra stipriausia, nors amžius jaunas.

Kun. A. Petraitis gimė 1896 m. birželio 13 d. Jokūbaičių kaime, Girdžių valsč., Raseinių apskr. Mokėsi Girdžiuose, vėliau Raseiniuose ir Kauno kunigų seminarijoje, kurią baigė 1924 m. Pradžioje vikaravo Zarasuose, vėliau Šiauliuose, Radviliškio klebonas ir Šiaulių dekanato vicedekanas. Be to, Šiaulių gimnazijos ir mokytojų seminarijos kapelionas ir nuo 1932 m. Ervilko klebonas. Visur jis buvo pareigingas, darbštus ir, kas svarbu, sugyvenamas ir geras kaimynas, kai kokiais reikalais ūkininkas užėdavo pasitarti bei ko paprašyti, pusfavo dalinosi. Ir pirmam bolševikmetį jau pirmomis dienomis jis buvo visų globa, šalpa ir patarėjas. Retas kunigas, kuris taip būtų visų mylimas. Pirmas, kuris daugiausia buvo bolševikų įtartas ir pirmas turėjo viską nukęsti. 1941 m. balandžio 6 d. bolševikų buvo areštuotas ir patalpintas į Tauragės kalėjimą, kur išlaikė dvi dienas, bet baisiai buvo kankinamas ir nesiskaitoma kaip su kunigu, bet ir žmogumi. Vėliau išvežtas į Saugumo Departamento rūmus Kaune, kur buvo be jokio poilsio išties mėnesį tardomas, net buvo dienų, kai be atsikvėpimo su pakaitomis enkavedistai ištardydavo 48 valandas. Tardymas buvo žiauriausias, kai įvairiais kankinimais, mušimais, net geležimis, spardymais mušdavo, kraujas švirkštelėms tekėdavo, ir ne tik nustodavo sąmonės, bet ir jėgų stovėti ir nugriūdavo o atsikelti neturėjo jokių jėgų. Jis Saugumo rūmuose nuo balandžio 12 iki 30 d. išbuvo mirtinai sumuštas be jokios sąmonės. Vėliau atsigavo ir siūlė į laisvę, jei atsižadės tikėjimo ir kunigystės. Jis griežtai atsisakė. Dar vėliau davė kitą lengvatą, kad eitų tarnauti

šnipinėjimui. Bet ir čia neįveikė ir prasidėjo nauji, žiaurūs kankinimai jau tortūrų kameroje. Čia nuoga išrengdavo, paguldėdavo ant tortūro stalo ir policijos lazda bei įelektrintomis lazdomis mušdavo iki sąmonės netekimo. Dar to neužteko, atgaivindavo ir jautrias kūno vietas traškindavo, lauzėdavo, kol nualpdavo ir, nors ir atsigaudavo, bet sąmonės tiek nustodavo, kad neatsimindavo nei metų, vietos, nei savo vardo. Po žiauriausių kankinimų buvo perkeltas į kalėjimą, kur tardymai ir mušimai nesibaigė. Kankintojai — žmogžudžiai, matydami, kad nieko nepadarys, nuvedė į egzekucijų garažą ir pastatę prie sienos šaudė, bet tyčia, kad išsigastų. Ir tas jo nepaveikė. Ir Kauno sunkiųjų darbų kalėjime išbuvo iki birželio 22 d. Prasidėjo karas ir suskubo, surinko kalinių, susodino į tris au tobusus ir vežė į Rusijos gilumą, kad pabėgus nuo vokiečių lėktuvų ir vėliau vežamus kalinius nužudius. Pasiekė Minską ir lietuvių uždarė į vieną namą. Vokiečių aviacija puolė miestą, kuris smarkiai nukentėjo, ir net tas namas, kur lietuviai buvo uždaryti, teko bomba, bet laimingai, kad pataikė į tą galą, kur lietuvų nebuvo. Vėliau buvo visų tautybių kaliniai išrikiuoti ir varomi pėsti Rusijos gilumon. Varant buvę du lietuviai nušauti: Bitinas ir Zdanavičius ir kartu 16 moterų. Atvarę į Červenę, kriminalinius nusikaltėlius paleido, o politinius išvedė naktia ir varant, automatiniais ginklais paleido ugnį, kur tūkstančius iššaudė, o kurie sugriuvo ir nesikėlė, tie liko gyvi ir pasinėję į mišką, paspruko. Ir velionis buvo laimingas, ir susiradęs savo brolių kunigą Praną, spruko atgal ir pasiekė Lietuvą. Tokie išgyvenimai nebuvo kokia komedija bei drama ar malonūs prisiminimai, kad tai kančia, kuri turi persunkti į kartų kartas. Jei žmogus buvo stambus, petingas ir svėrė 185 svarus, o po žiauriausių kankinimų ir Červenės sąduymų, liko tik 75 svarai. Tai galima suprasti, kokius turėjo išgyvenimus ir kokią sveikatą susilaukė. Nors grįžo laisvėn, bet jau neliko tėvynėje užplūdus antrajai raudonajai okupacijai, ir nors šešėliu teliko, bet slinko į vakarus. Vokietijoje gyveno įvairiose vietose ir prieš šešius metus atvyko į Čikagą, savo malonus kaimyno kun. kan. J. Paškaus kviečiamas ir pas jį iki mirties gyveno.

Kun. kan. Antano Petraičio mirtis nebuvo paprasta ir kaip ku nigo bei žmogaus, bet mirtis kankinio, reto, sakysiu, šventojo kankinio, kurią neatšidėjo nei tikėjimo, nei luomo, nei brangiosios tėvynės, kurią mylėjo labiau kaip viską. Mirė, kaip raudonojo teroro auka, mirė, kad ne gyventume ir būtume ištikimi savo tėvynei Lietuvai ir ją mylėtume, kaip jis mylėjo. Ir tikėjosi grįžti, bet jėgos neįstengė ir liko išlėstis svetimame krašte. Palaidotas Čikagoje, šv. Kazimiero kapinėse, kur laidojo tūkstančiai žmonių, laidojo kaip karalių, ir tiesa, jis buvo karalius, nes jis turėjo kankinio vainiką ir mirė už tėvynę Lietuvą. Jo karstas buvo apdengtas Lietuvos tautine vėliava ir būdėje ir karstą nešė jo likimo broliai — politiniai kaliniai. Graudų ir palikusį gilų įspūdį, žodį tarė J. E. vysk. V. Brizgys, sakdamas, kad jis nebijojo mirti, bet bijojo mirti svetimame krašte, kai norėjo amžiams pasilikti išlėstis brangioje tėvynėje Lietuvoje. Jo mirtis gyvas liudytojas kartų kartoms, kad mirė už tikėjimą ir tėvynę, mirė ne savo mirtimi, bet kankinio, kaip raudonojo teroro auka.

Jonas Vaidelys.

kus!

Dainavos Ansamblio Valdyba. Iš kairės: E. Slavinskas, Br. Maciukevičius, Irena Pietuškaitė, pirm. — J. Paštukas ir L. Traška.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Pavardė ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusel metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Vyt. Stanelka.
Redaguoja Redakcinė Komisija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir talpina savo nuostū-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

ANTANAS LAPINSKAS —

Amerikos lietuvių respublikonų komiteto pirmininkas ir
A. L. T. S.-gos pirmininkas, kalbės "Laisvosios Lietu-
vos" pirmoje pavasario gegužinėje, kuri įvyks š. m. ge-
gužės mėn. 15 d. gražiaame Bučio sode, Willow Springs,
Illinois.

Demokratija ir mes

A. J. Kaulėnas,
Londonas, Anglija.

Daugelis šiandien dažnai kar-
toja: aš esu demokratinis pažiū-
rų žmogus, o mano organizacija
yra paremta demokratiniais prin-
cipais. Tai gražūs žodžiai, bet kai
pasidūri į realų gyvenimą, — ko-
kie vistiek mes mažai dar esame de-
mokratai, net ir tie, kurie save
laikome lietuviškos demokratijos,
jei ne tėvais, tai bent krikštote-
vais.

Vienos iš pagrindinių demokrati-
nio gyvenimo tezių yra: toleran-
cija ir kompromisas.

Jei sugebėtume žvilgtelti į
save, pamatytume, kad šie demo-
kratijos pagrindai visiškai nėra
paimami lietuviškame tremties gy-
venime. Nebuvo kitaip ir Nepri-
klausomoje Lietuvoje ir 1926 m.,
kur mitingų metu savo oponentą
negalėdami nugalėti žodinėje dvik-
kovoje, griebdavomės kiaušinių
(mat, jie buvo pigūs!) ar pamido-
rų. Argi tai buvo demokratija.
Didelis ir labai didelis klaukštukas,
kuris mūsų tautą vos tik neprivedė
prie komunistų (jie buvo di-
džiausi rėkšniai ir akiplešos) įsi-
galėjimu, nors tautos masėje jie
teturėjo mikroskopinį skaičių sa-
vo šalininkų.

Iki demokratinio gyvenimo reiki-
a priauti. Ir vakarų kraštai, kurie
šiandien didžiuojasi savo demo-
kratinio gyvenimu, ne iš karto
ir ne per dešimtį metų pasiekė tos
padėties. Buvo daug kančių, daug
kraujo ir ašarų, kol tauta pribren-
do demokratiškai gyventi ir tvar-
kytis.

Reikia, kad toji socialinio gy-
venimo forma būtų auklėjama
tautoje. To negalima padaryti per
metus ar du. Tam reikia laiko,
reikia naujo žmogaus. Pareigingo
ir drausmingo. Valstybinė draus-
mė diktaturiniame krašte prime-
tama iš viršaus, demokratiniam,
— ji turi išplaukti iš paties pilie-
čio. O tokį naują pilietį išauklėti
reikia ilgų ir sunkių pastangų.

Sekant lietuvišką gyvenimą,
dažnai gimsta mintis: ar mes iš-
tikrųjų esame jau pribrendę gy-
venti demokratiškai? O jei dar
ne, tai ar daromos pastangos auk-

lėti visuomenę? Pastangų mažai
tematyti, o gyvenimas rieda savo,
tik jau ne demokratiniais prin-
cipais paremtu keliu.

Štai mūsų "demokratinio" gy-
venimo "kristolėliai". Išrenkama
valdyba iš penkių. Bet vienas
iš jų labai nepageidautinas. Ke-
turi sutaria ir pašalina penktą.
Mat, demokratija! Dauguma to
nori. Pamištama, kad mandatus
visi penki vienodus yra gavę iš
visuomenės. Na, bet mūsų gyve-
nime taip daroma ir skaitome tai
demokratiška.

Įdomu, kodėl to recepto nepa-
sitūlo senų demokratinų kraštų
valdyboms? Juk iš kiekvieno par-
lamento būtų galima pašalinti
taip dažnai nereikalingą ir nepa-
klusnią mažumą, — opoziciją.
Juk demokratiniam krašte kiek-
viena valdžia remiasi parlamento
dauguma, tai kodėl gi nenubalsa-
vus tą mažumą išmesti? Gaila, to
naujo lietuviško "išradimo" dar
nespėjome užpatentuoti, nors sa-
vo gyvenimo praktikoje jį mieliai
taikome, tiek aukštieji, tiek že-
mieji sluoksniai.

Vėl. Vienoje iš organizacijų
atsiranda nuomonių skirtumas dėl
darbo metodų. Nesutaria. Daugu-
mai darbo metodai geri. Mažuma
supyksta ir... išstoja iš organizaci-
cijos. To dar negana, — įsteigia
naują, visiškai panašią organizaci-
ciją. Argi tai demokratiška? Gal
ir taip, bet tolerancijos nėra nei
šešėlio. Mes nemokame nusilen-
kti daugumos valiai, mes nemo-
kame savo organizacijos viduje
kovoti už įtaką, už daugumą ir
tik įtikinę — laimėję daugumą or-
ganizacijos, bandyti prarasti savo
planus. Pas mus per daug asmeni-
nės ambicijos ir per mažai pagar-
bos kitų pažiūroms bei plačiai idė-
jai, kuriai dirbame.

Arba vėl. Vienoje iš organizaci-
jų nebeįrinko p. X į Vyr. Val-
dybą. Tas p. X išstoja iš organi-
zacijos ir pradeda kovą prieš ją.
Kodėl? Ar idėja bloga? Organi-
zacinė struktūra negera? Ne. Blo-
ga tai, kad p. X nepateko ten, kur
norėjo ir atsirado "kova". Argi

DIPLOMATIJOS SEFO PRANEŠIMAS

Romos Žurnalistų Sąjungos sa-
lėje "Laisvės Internacionalo" or-
ganizacija surengė susirinkimą,
kuriame Italijos parlamento so-
cialdemokratų frakcijos pirminin-
kas prof. P. Rossi laikė paskaitą
apie politinius tremtinius istorijos
ir moralės švietimoje.

Nepaprasta erudicija bei iškal-
bingumu išdėstęs svarbesnius po-
litinės emigracijos pavyzdžius pra-
eityje, prelegentas nušvietė didelę
moralinę ir politinę reikšmę to
fakto, kad dabar milijonai žmonių
yra pasirinkę tremties kelią, pro-
testuodami ir kovodami prieš So-
viėtų priespaudą. Prof. Rossi iš-
reiškė įsitikinimą, kad tų tremti-
nių kraštai bus vėl laisvi.

Po prof. Rossi, kalbėjo Lietu-
vos Diplomatinijos Sėfas. Baigiamoj
savo kalbos daly Min. Lozoraitis
pareiškė:

"Mes esame liudytojai tragiško
paradokso, kad tuo metu, kai tarp-
tautinio bendradarbiavimo keliu
likviduojamos kolonialinės imperi-
rijos Azijoje ir Afrikoje, Sovietų Są-
junga kuria milžinišką vergų imperi-
ją. Šitas faktas sudaro tikrąją
tarpautinės krizės esmę, nes
jis sugriovė tarpautinę santvarką.
Iš tikrųjų, net jeigu prileistumėm
stebuklą, kad sovietai atsisa-
kytų nuo veto teisės Jungtinių
Tautų Saugumo Taryboje ir susi-
tartų dėl nusiginklavimo, ir jeigu
prileistumėm dar didesnį stebuklą
— kad sovietai pradėtų tokį
stebuklą vykdyti, — visa tai ne-
atstatytų savitarpio pasitikėjimo
tarpautiniuose santykiuose ir ne-
pašalintų bolševizmo pavojaus, li-
gi sovietai ir toliau laikytų savo
valdžioje šimtus milijonų mūsų
tautičių, naudotų toliau mūsų
kraštų materialinius resursus ir
laikytų strategines mūsų kraštų
pozicijas.

Tokiu būdu mes manome, kad
mūsų tautų gyvybiniai interesai,
tai yra, jų išvadavimas iš sovietų
priespaudos byla sutampa su civi-
lizotojo pasaulio interesais ir yra
viena svarbiausių sąlygų apsaugoti
žmonių ateitį bei nuosavų sovietų
pavojaus, o juk tik tas vienas pa-
vojus jai ir grėšia. Mes manome
todėl, kad neįprasto būti daroma
nieko, kas galėtų pažeisti mūsų
tautų laisvės troškimą, viltis ir
teises. Nereikia užmiršti, kad je-
gu sovietai dar nepuolė Vakarų,
tai ne tik dėl to, kad Vakarai tu-
ri atominių ginklų supremaciją.
Greta tos supremacijos, sovietus
sulaiko nuo agresijos taip pat mū-
sų tautų rezistencija prieš bolše-
vikų viešpatavimą ir pasiryžimas
pasinaudoti pirmąja proga savo
laisvei atstatyti. Toks yra mūsų
tautų nusistatymas šiandien, ir
toks pats jis bus ateityje. Tačiau
nereikėtų užmiršti, kad kiekvie-
nas daromas su sovietais kompro-

taį subrendimas gyventi organiza-
cijoje, o ypač idėjinį gyvenimą? Ne.
Tai tik tuščios ambicijos reikalai.
Tai vis slogos, kuriomis serga lie-
tuviškas visuomeninis gyvenimas.

Ir visa tai paspalvintus gera do-
ze demagogijos, išėina pilnokas
vaizdas mūsų visuomeninio sugy-
venimo. Keista. Esame visi lie-
tuviai, visi vienos ir gražios šei-
mos, kuri nešioja Lietuvos vardą,
bet sugyventi negalime gražioje
tolerancijoje — pagarboje viens
kito pažiūroms. Jei kuris lietuvis
yra ne tokios pasaulėžiūros, kaip
mes, na, ir užsidedame jam tie-
siog zoologine neapykanta. Tada
jau šaukiame dangaus ir žemės ga-
lybes, kad tą brolių lietuvių paskan-
dinti mūsų pačių sudarytame van-
dens šaukšte.

Gyvendami čia, — Vakaruose,
visi turime gerą progą pasimo-
kyti daugel ko. Pasimokyti ir de-
mokratinio gyvenimo. Ne tik pa-
simokyti, bet ir taikyti sau, savo
organizaciniam gyvenimui ir vė-
liau savo tautai.

Viskas praeis. Mes grįšime į
Lietuvą, bet ar būsime pastrengę
demokratiniam gyvenimui? Da-
bartis dar nerodo to, nerodo nuo
pat mūsų tremties gyvenimo vir-
šūnių iki apačios!

Ir paradoksas, — o mes visi sa-
komės esą demokratai ir rengia-
mės demokratiniam gyvenimui
Laisvojoje Lietuvoje.

misas yra atydziai sekamas ir skau-
džiai atjaučiamas tų milijonų žmo-
nių, kurie nežūrint persekiojimo
ir teroro, trunkančių jau dešimt-
metų, pasitiki Vakarais ir laukia
iš jų išganymo, išvadavimo.

Didelių nelaimių pamokytai,
mes esame realistai. Mes, nors ir
su pasigailėjimu, suprantame, kad
įvykiai bresta lėtai ir mums dar
tenka palaukti, ligi bolševikų vieš-
patavimui mūsų kraštuose bus pa-
darytas galas. Bet mes norime,
kad ligi tai įvyks, pasaulis gerbtų
mūsų teisę į nepriklausomybę ir
skaitytųsi su mūsų tautų jaus-
mais.

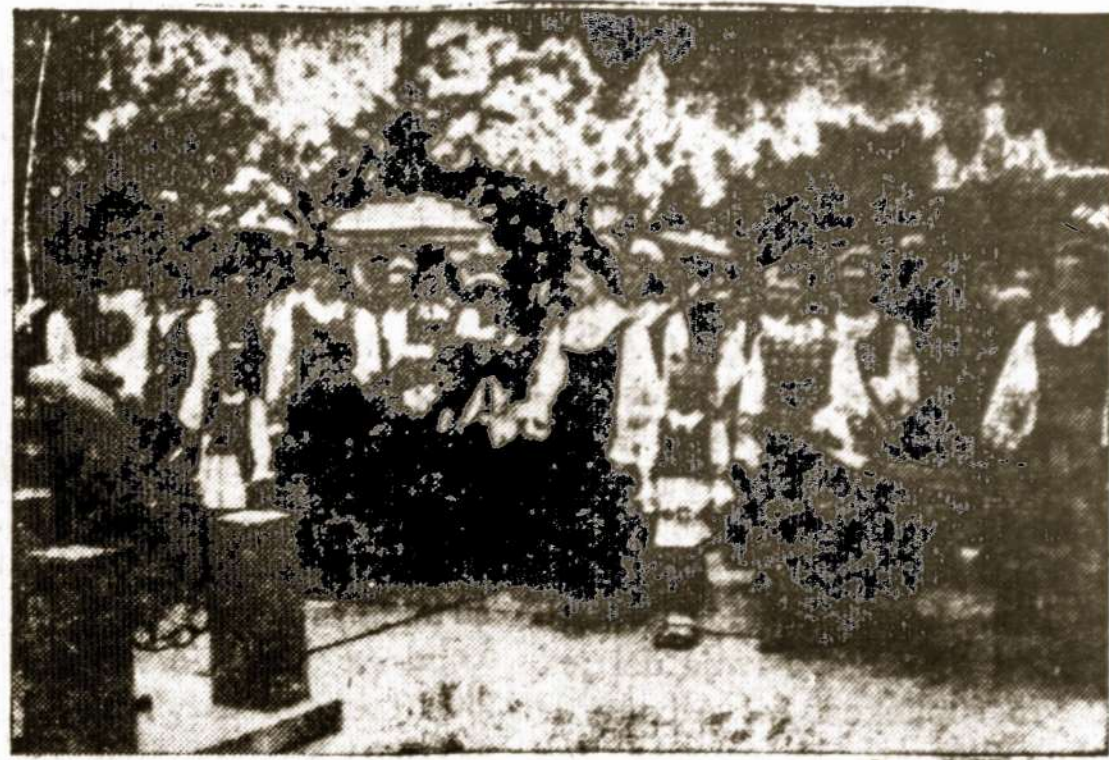
Padėtis, kurio yra šiandieną
mūsų kraštai, yra sudaryta pasek-
meje tarptautinio nusikaltimo,
kurį yra padarėsi Sov. Sąjunga.
Mes laikome, kad tiek mūsų, tiek
bendri interesai reikalauja, kad
būtų priimta ir vykdoma, kaip
tarpautinės teisės norma, kad nie-
kas neturi teisės pripažinti tarp-
tautinio nusikaltimo pasekmių ir,
kad jos privalo būti atitaisytos.

Kadangi mes galvojame realis-
tiniai, tai mes esame įsitikinę,
kad mūsų kraštai atgaus laisvę. Jeigu
kas abejotų, ar mūsų klausimas
jeina į praktiškos politikos sritį,
tai aš priminčiau, kad, pav., Vo-
kietijos suvienijimo klausimas yra
nuolat svarstomas tarpautinėse
derybose. Bet juk mūsų laisvės
problema yra toje pat aktualumo
ir galimumų plotmėje, kaip Vo-
kietijos suvienijimas: kai sovietai
ir jų primesta komunistinė sant-
varka bus pašalinti iš Rytų Vo-
kietijos, jie bus pavartyti ir iš mū-
sų kraštų, ir priešingai — išvada-
vus mūsų kraštus, bus galima
įvykdyti Vokietijos suvienijimą".

Detroit, Michigan,

"Laisvosios Lietuvos" skaitytojų
patogumui, Detroito yra padidinta
atstovybė, kuri dabar susideda iš
šių asmenų: Antanas - Banionis,
Saulius Šimoliūnas, Pranas Mar-
cinkėnas, Česys Šadeika ir Kazys
Veikūnis. Per šiuos asmenis "LL"
galima naujai užsakyti, pratęsti
senas prenumeratas ir pareikšti
pageidavimus dėl paties laikraščio
turinio.

Taip pat "L. L." prenumeratos
prašoma, bei nauji užsakymai
priimami ir Vlodo Paužo knygy-
ne "Neringa".

Caracas lietuviai Vasario 16-os šventėje, Venezueloje.

Motiejus Varinis

"DŪŠIŲ KŪNE" IŠVALYMAS

Tūlas p. V. Kriaunius, "Drau-
go" nr. 69, stengiasi diskredituoti
tautinių organizacijų sukurtą —
"Lietuvos Nepriklausomybės Fon-
dą", išvesdamas, kad tasai LNF
tebūsiąs naudojamas ne Lietuvos
bylos gynimo reikalams, o tik iš-
laikymui "dūšių kūne" tų organi-
zacijų atstovų Europoje, kurie kar-
tais mėgstą ir pavalgyti ir išgerti.
Rašydamas tą savo straipsnį "Irgi
Nepriklausomybės Fondas", p. V.
Kriaunius galėjo ir nežinoti, kad
tiems tautinių organizacijų atsto-
vams Europoje pragyvenimo mini-
mumą sudaromas visai ne iš LNF
lėšų. Apie LNF, kuris tėra dar tik
organizacinėje stadijoje, įsiai grei-
čiausiai sprendė, pagal "Tautos
Fondo" lėšų eikvojimo praktiką,
todėl, sąmoningai ar nesąmonin-
gai ir suklydo, ar bent stengėsi
suklaidinti kitus, tikrosios padė-
ties nežinančius.

Kad nebūtų svaidomasi tuščiais
žodžiais, čia patiekiami skaičiai
parodys, kiek per 1954 metų I-įjį
pusmetį kaštavo "Tautos Fondui"
vlikinės valdžios išlaikymas "dū-
šių kūne", pravalgymai, pragėri-
mai bei kelionės. Skaičiai tėra
aptikriai, nes tai "valstybinė pas-
laptis", ypač "Tautos Fondo" au-
kotojams. Laikotarpis 1954/I pus-
metis paimtas todėl, kad vėlesnio-
sios išlaidos Vliko dar nėra pat-
virtintos. Taigi, per 1954 metų
pirmuosius šešis mėnesius "Tau-
tos Fondas" išmokėjo:

- 1) p. M. Krupavičiui: algos —
\$1,100, kelionių bei reprezentaci-
jų — \$2,310, viso — \$3,410 (29%);
- 2) p. K. Žalkauskui: algos —
\$1,200, kel. ir reprezent. — \$2,795,
viso — \$3,995 (34%);
- 3) p. P. Karveliui: algos —
940, kel. ir repr. — \$830, viso —
\$1,770 (15%);
- 4) p. M. Gelžiniui: algos —
\$1,130, kel. ir repr. — \$430, viso —
\$1,560 (13%);
- 5) p. T. Šidiškiui: algos \$940,
kel. ir repr. — \$44, viso — \$984,
arba 9%.

Iš viso kaštavo: algų — \$5,310,
kelionių bei reprezentacijų išlaid.
— \$6,409, viso — \$11,719 (100%).

Iš patiektųjų skaičių matosi,
kad vlikinės valdžios "dūšių kū-

"ATEITIES" šokėjai

dalyvaus

"Laisvosios Lietuvos"

gegužinėj,

kuri įvyks š. m.
gegužės 15 d.

gražiaime

Bučio sode.

SPORTO ŽINIOS

Trumpai iš lietuviškojo sporto pasaulio

NEW YORKAS. New Yorko lietuviai sportininkai yra susibūrę į 2 sporto klubus: — Lietuvos Sporto Klubą ir Lietuvos Atletų Klubą. Pirmasis yra žinomas savo pasirodymais futbole ir jo komanda dalyvauja New Yorko ir apylinkių aukštojoje futbolo lygoje. Taip pat pernai ji yra laimėjusi New Yorko valstybės futbolo taurę, o šiemet, kovoje dėl jos, jau yra supliekusi SC Albany ir lenkų Warszawą. Pažymėtina, jog lietuviams futbolininkams pasitruošiant iš aktyvaus dalyvavimo komandoje, šiuo metu juose jau žaidžia nemaža svetimtaučių, daugiausia latvių.

Lietuvių Atletų Klubas paskutinį sezoną, vėl išėjo į platesnę veiklą, išstatydams savo krepšinio komandą ir IMCA pirmenybes, kuriose mūsų komanda pirmavo. Šiuo metu komandoje žaidžia: A. Birutis, Daukša, Mikulskis, Kazlauskas, Narbutas, Keskonis, Šlepetys, Remėza, J. Birutis, Kreivėnas ir Ruzgas.

KANADA. Kanados Sporto Apygarda, Pabaltiečių Federacija, FASK-as bei paskiri klubai, yra numatę tokį sportinių varžybų kalendorių 1955 metams:

Pabaltiečių Olimpiada — gegužės 27 — 28 d. d. Torontė;
V-sios Š. Amerikos Žaidynės (žiemos) — gegužės 28—30 d. d.;
Pabaltiečių futbolo turnyras — birželio mėn. Torontė.

Komandinės lauko teniso rungtynės — liepos mėn. 2—3 d. d. Torontė;

Pabaltiečių lengv. atletikos varžybos — liepos mėn. 9 d. Torontė;
Kanados lietuvių lauko teniso pirmenybės — liepos mėn. 23 d. Torontė;

V-sios Š. Amerikos Žaidynės (vasaros) — rugpjūčio mėn. Clevelande;

Lietuvių Dienos vyrų ir jaunių krepšinio turnyras — rugsėjo m. 3—4 d. d. Montrealy;

Kanados vyrų ir jaunių krepšinio turnyras — lapkričio mėn. Hamiltone.

— Kanados Sporto Apygardos Komitetas, vadovaudamasis balsavimo daviniais, geriausiems Kanados lietuvių sportininkui išrinkti, talkininkaujant lietuvių sporto klubams, nutarė pripažinti: P. Gvilidį (Toronto Vytis) geriausiu 1954 m. lietuvių sportininku Kanadoje. Jam šis titulas atiteko už jo laimėjimus stalo tenise.

CICERO, III. Cicero jauniejį lietuvių krepšinininkai perėitą sezoną žaidė už "Courtesy Win-

Is lietuvių gyvenimo PASAULYJE

A U S T R A L I J A

LAS Adelaidės skyriaus metinis susirinkimas.

Š. m. vasario pabaigoje įvyko visuotinis — metinis skyriaus susirinkimas Valdyba ir revizijos komisija davė savo pranešimus. Susirinkimas patvirtino. Į naują skyriaus valdybą išrinkti: J. Pyragius, I. Taunys ir L. Gurtajus, ir revizijos komisiją: J. Riauba, Vl. Užubalis ir Bernd. Marmakonis.

Metinis susirinkimas nutarė, kad lasiečiai remia tik Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, bet ne Tautos Fondą. Tam reikalui, pagal valdybos nurodymą, nariai moka įnašus į Lietuvos Nepriklausomybės Fondą skyriaus išdiniui, kuris atsiskaito betarpiai su LNF. 1955 metai yra "Laisvosios Lietuvos" metai ir visi nariai, pagal išgalę, remia savo organą — "Laisvąją Lietuvą".

"Laisvosios Lietuvos" atstovų skyrius išrinko J. Riaubą. LAS Adelaidės skyrius kviečia ir kitus skyrius eiti drauge su mūsų nutarimais. — Jūra.

"ŽIVILĖ" ADELAIDĖJE

Š. m. kovo mėn. 25 d. Adelaidės Lietuvių Teatro Myletojų Grupė pastatė Antano Škėmos 3 paveikslų dramatinę legendą "Živilė". Režisierius Pranas Rūtenis. Dekoracijos ir kostiumų eskizai dailininko Stasio Neliubšio.

Veikėjai: Svajūnas — P. Rūtenis, Živilė — D. Mackialienė, Karijotas — J. Neverauskas, Ašautas — L. Gerulaitis.

Autorius — Antanas Škėma, atsiųstame pasveikinime, premjeros proga, prašė Živilės žodžiais iš 3-jo veiksmo: "... Tylėk, gluosni, tylėk, Tėvas mokė: —

dows", Clyde parko jaunių grupės pirmenybėse, gražiai ten pasirodė. Šią komandą atstovavo: Izokaitis, Lukauskas, Auska, Blinstrubas, Prapuolenis, Valaitis ir kt.

— Cicero lietuvių sportininkai nori čia atgaivinti lietuvių sporto klubą, kuris buvo įsteigtas 1949 m. vasarį ir po kelių metų veiklos susijungė su Čikagos sporto vienetais.

E. Š.

kieno galvoje nuolatine migla, tas žūsta. — Mūsų migla — svajonė apie laisvę. Tokių, kaip mudu tik šimtai. Jiems negiedos giesmių, nestatys bažnyčių, puošnūs laido-tuvės ne jiems. Jie neprisikels... Tik jie mokės drąsiai numirti... Iš-kelę galvas pasiūžūrės į dangų ir, neradę jame atsakymo, numirs už svajonę. Jie tiki: ateis kiti žmonės. Tų žmonių akyse spindės meilė. Meilė savo artimui. Piktų jėgų prakeiktam žmogui. Visų rankos susijungs. Laikykimės. Išganymo nėra. Išganymas mumyse.

Prasijuoks Vilniaus bokštai, sulinguos bažnyčių šventieji, dainuos mūsų miestas. Visas kraštas dainuos. O Živilė su gluosniu sustos prie Neries ir žiūrės, kaip žiburiukai skęsta vandeny. Ir užkops ant kalno ir pasveikins susikūpinusį milžiną. Tikiu, ateis iš-svajota diena...

Svajokime, svajokime... Premjera pavykusi gerai. Veikėjai savo vaidmenį atliko gerai.

Teatleidžia man veikėjai, kad rašau ir dėstau savo mintis, kurias sukėlė vaidinimas. Esu eilinis žiūrovas ir dėstau savo mintis matytojo veikalą. "Tokiu, kaip mudu, tik šimtai". Živilės žodžiai. Autorius Živilės žodžiais pasakė tikrą tiesą, kad tokių tik šimtai. Jie moka tik drąsiai numirti. Ir miršta jie. Prisimename juos tik tada, kai reikalinga pasipinigi. Ir tik tada, bet nedaugiau. Bet kai kuriems nepavyko numirti ir jie susirado tarp mūsų... Vakaruose išsibarstė po visus kontinentus. Jie atsivežė su savimi "svajonę apie laisvę". Bet mes vieton to, kad pagerbus tuos pilkuosius didvyrius, išvadiname juos avantiūristais. (Gera avantiūra, kuomet žaidžiama savo galva). O dėl ko, dėl to, kad jie atsivežė savo svajonę ir tikėjimą į laisvę, bet tas jų tikėjimas į laisvę nesiderina su mūsų aptukusiais pilvais ir mes juos dergiamo visokiais būdais, blogiau už bolševikus. Jeigu nėtiesa, tai prašau pasiskaityti "lietuviškąją spaudą". Pona su aptukusiais pilvais negali suprasti, kad svajonė į laisvę yra visų, bet ne jų monopolis ir tie, kuriems nepavyko numirti, jie taria jiems karyčios tiesos žodį. O jų žodis yra tik vienas. Pona, nevaikinkime durni, bet dirbkime visi bendrai Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui. Ir valdžiai tie žodžiai ne prie širdies. Mes "valdžiai" ir mes galime tik įsakinėti, o tegul dirba

kiti, Tie, kurie moka drąsiai numirti.

Pažįstu keletą tokių. Jie tarp mūsų. Jie kalba mums. Pona, dirbkite dėl Lietuvos išlaisvinimo, bet nevaikinkite "valdžią". Kai Lietuva bus laisva, ji pati apsispręs, kaip jai tvarkytis. Čia ir susidaro skirtumas, kad keletas tūkstančių pabėgusių, jau dabar nustato valdžios formą. Pagal visus demokratijos principus.

Teatleidžia man skaitytojai, kad Antano Škėmos "Živilė" sukėlė man tik tokias mintis. Bet rašau tą, ką jaučiu, ir, kai spaudžia širdį, norisi savo mintimis pasidalyti su kuo nors. Adelaidės Lietuvių Teatro Myletojų Grupė reikalinga tarti tik nuosirdus dėkui, kad davė progos pamatyti tikrai gerą veikalą, kuris mačiusiems gal sužadins jausmus, ir, gal būt, pavers daugiau pamąstyti apie gluosnius, Živilės, negu apie Karijotą, Ašautą. O gal Karijoto, Ašauto kelias mums meilesnis ir artimesnis, siekiant tapti tik "pilvo piliečiais".

J. Riauba

ANGLIJOS KRONIKA

— Neseniai išrinkta Anglijos LAS Vietininkijos Valdyba pasiskirstė pareigomis:

Pirmininkas — A. J. Kaulėnas, pavadojuotas — O. Kairiūkštienė, sekretorius — Pov. Adomaitis, kultūros ir propagandos vadovas — V. Mamaitis, organizacinio sk. vadovas — J. Alkimavičius, ūkio ir finansų vadovas — K. Jonelynas, spaudos ir informacijos — S. Blotnys.

— Londone sudaryta ABN Lietuvių Delegatūra iš O. Kairiūkštienės, K. Jonelyno ir Pov. Adomaičio.

— Atvykęs pirmąjį Anglijos LAS Vietininkijos suvažiavimą, Vyr. Valdybos Pirmininkas Stp. Vykintas grįžo atgal Vokietijon. Be aktyvaus dalyvavimo suvažiavimo darbuose, p. Vykintas turėjo eilę pasitarimų su LRS atstovais ir kitais, visuomeniniam ar kultūriniam gyvenimui vadovaujantiems, asmenimis.

— V. Mamaičio sudarytas Londono vyrų choras jau turėjo du viešus pasirodymus. Londono visuomenė labai šilta sutiko naują meninį vienetą. Tenka tik palinkėti ištermės choro vadovui ir dirigentui V. Mamaičiui, pradėjusiam gražų darbą.

— Londono Skautų Vytauto Didžiojo Draugovė turėjo gražią šventę. Skautai, kuriems vadovauja J. Alkimavičius, parapijos salėje parengė specialiai, skautams parasytą, A. J. Kaulėno 3 veiksmų vaizdelį "Žiedas". Vaidinimas pavyko labai gerai, jaunieji aktorai savo roles atliko pasigėrėtinai.

CLEVELAND, OHIO.

— L. T. Vaidila, balandžio 30 d., gausiai atsilankiusiam žiūrovų būriui, parodė L. Fuldos 4 v. komediją — Mokyklos Draugai. Režisiorius ir dekoratorius — P. Maželis. Apie veikalo turinį nėra prasmės kalbėti, jis, galima sakyti, žiūrovui nieko ypatingo neduoda, kartais ištraukia šypsulį ar gardų juoką. Ir viskas.

Atsižvelgiant į sąlygas ir mėgėjus — vaidintojus, galima pasakyti, kad suvaidinta gerai. Vaidybiniu požiūriu ir tarena (balso tembras) išskirtini: N. Ambrazaitė, Z. Dučmanas, kiti pasirodė neblogai, bet trūksta balso aiškumo, ypatingai moterims. Be jau minėtų, vaidino: D. Balčiūnas, R. Apanavičius, G. Motiejūnas, A. Malcanaitė, N. Žydavičiūtė, A. Bajoraitė, J. Šiupynys. Vaidilai reikia palinkėti geros sėkmės einant pasirinktuju keliu ir toliau burti jaunimą į šias eiles.

— Lietuvės Motinos Diena buvo pradėta pamaldomis. Po to, lietuvių salėje, atidarant minėjimą, pagerbta žuvusios ir mirusios motinos, sugiedota Marija, Marija.

Vadovas į sveikatą

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sv ikatos išlaikymo dėsniai: kaip būn sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Jos kaina tik 2 doleriai su prisiumtimu. Tuojau užsisakykite. Antra laida, iliustruota daugeliu atvaizdų.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3241 W. 66 th Place,

Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868.

Švenčių ir kitomis progomis, saviems ir svetimiesiems tinkamiausia dovana yra Prof. IGNO KONČIAUS

MEDŽIO DROŽINIAI

Gimtąjam kraštui prisiminti

223 kreidinio popieriaus puslapiuose rymoja 100 kryžių, smutkelių ir rūpintojėlių, išreiškiančių Gimitojo Krašto ilgesį ir meilę jam.

Aptarimal ir paaiškinimai lietuvių ir anglų kalbomis.

Kaina \$5. —

Užsakymus drauge su pinigais siųsti: "Laisvoji Lietuva", 3157 So. Emerald Ave., Chicago 16, Ill.

EVA PERON

MANO GYVENIMO PRASMĖ

(Tęsinys)

Atsimenu, jog kartą svarstėme, ar pritinka, kad ši darba vykinčiau aš, ar gal būtų geriau pavesti jį kuriai nors Valstybės įstaigai.

Ir buvo patsai Peronas, kurs man pasakė: "Labai nukentėjusios dėl neteisybės masės turi daugiau pasitikėjimo asmenims, negu įstaigoms."

"Šiame dalyke, daugiau negu kur kitur, bijausi biurokratijos. "Valdžioje reikia turėti daug kantrybės ir mokėti laukti, kol viskas ims judėti. Be socialinės pagalbos ištaigose negalima privirsti nieko laukti".

Šis jo logiškas ir paprastas dalyko svarstymas, kaip tai visada esti su Peronu, mane sutvirtino pasiimti pareigas, kurias jis, bemaškiniai ir aš pati drauge buvome man parinkę.

XXX.

L A I Š K A I

Kasdien paštas pristato į mūsų privačią rezidenciją tūkstančius laiškų.

Visi jie labai paprastuose voikuose.

Paprastoje, bet drauge ir iškalbingoje formoje, mūsų bemaškiniai — ir net bemaškiniai kitų

tautų — perstato man savo prašymus.

Kiekvienas rašo taip, kaip gali. Tik retai tesimato, kad laiškas būtų rašytas kito asmens... kada patys suinteresuotasis nemoka rašyti ar nepasitiki savimi, matyt, manydamas, kad jeigu laiškas bus geriau parašytas, jis turės daugiau pasisekimo.

Tokiais atvejais daug kartų įvyksta kaip tik priešingai, nes nei geriausioji literatūros proza negali pavaduoti jaudinančio iškalbingumo to, kuriam reikalinga yra drabužis, pastogė, vaistai ar darbas, ar... koks nors kitas dalykas, kurių reikalingi yra tie, kurie man rašo.

Daug laiškų gaunu iš šeimų motinų.

Kada artinasi Kalėdos ar Trys Karaliai, gaunu daugybę laiškų iš vaikų.

Taip pat ne mažai senelių siunčia man prašymus.

Maža korespondencijos dalis tėra beprasme, patiekianti keistus prašymus, kurių negalima patenkinti...

Be nepalyginamoji dauguma žino gerai, ko nori ir nedaugelio žodžių pagalba prašo paprastai, apgalvotai, tačiau visada su stebėtinu iškalbingumu.

Man svarbiausia tai, kad šie

laiškai kvepia liaudimi ir turėdami vargšų kvapą, jie tuo pačiu turi ir tiesos kvapą!

Vieną dieną Peronas pasakė išmintingai, kad jis išvažinėjo visą kraštą nuo vieno galo iki kito, ir, kad pažinęs visas to krašto grožybes ir stebuklus, pagaliau susitiko su didžiausiu ir aukščiausiu krašto grožiu: liaudimi.

Jeigu kas abejotų dėl šitos peronistinės tiesos, kuri sako: "Geriausia, ką turime, yra liaudis", aš jį pakviestau perskaityti mano gaunamus laiškus, kad ir tuos, kurie vienos dienos bėgy pasiekia mane iš visų krašto kampų.

Iš ilgos patirties dabar žinau tikrai, jog laiškas neapgauna daugiau, kaip kad gali apgauti veidas.

Aišku, jog šios rūšies korespondencijoje tik išimties atvejais, tegali kas bandyti apgauti.

Tas, kurs prašo apsigyvenimui buto, drabužių, siuvamos mašinos, darbo, ar vaistų, ar kokio kito dalyko, kurio gali prašyti bemaškinis, negali norėti mums apgauti, nes ta apgaule tuojau būtų pastebėta, kada norima įteikti jam prašytą daiktą.

Mano amžiniems kritikams su mieliausiu noru pavesčiau, kad jie perskaitytų šią milžinišką korespondenciją, pilną šurpių prašymų, kokiais yra šie vargšų laiškai.

Ir gal tik šiokiu būdu jie suprastų — jeigu tik jie dar turi kiek inteligencijos ir sielos — visą tą skriaudą, kurią padarė kraštui šimtas oligarchinės ir kapitalisti-

nės priespaudos metų.

Tik šitokiu būdu jie suprastų, kad socialinė pagalba yra neišvengiama ir neatidėliotina.

Ir gal vieninteliai tuo būdu jie man atleistų — nors aš to visai nesiekiu — žodžius, kuriais aš juos pasmerkiau, dabar smerkiu ir smersgiu visada, kada bus reikalinga, nes jie yra tie, kurie aktyviai arba kaippo tylūs liudytojai, buvo priežastim slėgiančio išnaudojimo, kuris viešpatavo, kaip įstatymas Argentinoje, kurį dabar Peronas gydo iš senų ir skausmingų žaizdų.

Bet apmaudas — vis tas mano senas apmaudas bei pasipiktinimas! — vėl mane kiek nukreipė nuo temos.

Apie šimtas mano bendradarbių tuojau suskirsto korespondenciją, kuri man prisiunčiama.

Šiam darbu parinkau vyrus ir moteris iš praečiokėlių.

Kitai ir negalėjo būti. "Tik praečiokėliai" išgelbės "praečiokėlius" — paprastai sako Peronas.

Ir tai tiesa. Taip, kaip priemiesčių bakūzės ir ausigrūdimo barakų turtuoliams atrodė nuopiešimo vertais peizažais, ir, kaip tie vargšai tesugeba pažvelgti giliau už paviršiaus veido, taip lygiai ir iš atžvilgio į laiškus, turtuolis matytų juose tik literatūrą... Ir priešais šį baimės ir skausmo spektaklį jis nematytų to pasitikėjimo, meilės, ir vilties, kuriuos kiekvienas laiškas atneša į mano rankas, ir geriausių atveju jis pasakytų:

na diena ateina, daugelis paslieka be išsprendimo.

Ypatingai, kada prašoma gyvenamos patalpos ar tarnybos, ne visada iš mano pusės išsprendimas tegali būti greitas ir betarpis.

Bet ir tokiais atvejais daug kartų pasitaiko, jog kada laiško rašytojas jau mano, kad jo laiškas ma neš nepasiekė ar kad aš užmiršau apie jį, mes jam padarome siurprizą įteikdami jam tai, ko jis ir prašė.

Bendrai, stengiuosi, kad problemos būtų kuokubiliausiai išspręstos.

Tik tais atvejais, kada negalima duoti betarpio išsprendimo, laiškas atidedamas į šalį iki bus galima ką padaryti.

Kad šita laiškų sistema duoda rezultatų, matyti iš to, kad kas kart vis daugiau jų ateina, ir iš kitos pusės, aš niekur negaliu pasirodyti, kad manęs nelauktų vyrai, moterys ir vaikai su laiškais rankose, ir todėl išeidama visada turiu pasiimti su savim didelės talpos portfelį arba žmogų, kuris man patarnautų, kaip paštininkas!

Mes visada kartojame Perono frazė, kuri sako: "Naujojoje Argentinoje vieninteliai privilegijautieji yra vaikai".

Ir šią tiesą stengiuosi įgyvendinti irgi per savo laiškus.

Vaiškų laiškai visada turi specialę privilegiją.

(Bus daugiau)

Skaitytojai rašo

KO JIE BIJO?

Beskaitydamas "Naujienas", susidariau vaizdą, kad "Naujienos" bijo V. Staneikos, kaip velnias kryžiaus. Kodėl "Naujienos" bijosi buvusio Lietuvos partizano ir, jeigu įmanytu, paskandintų jį šmeižtu dumblyne. Ir kame tos baimės priežastys, turbūt nei vienas iš skaitančių "Naujienas" savęs ir savo kaimyno klausęs.

Sukau ir aš ne kartą galvą ir čia ir kitur, ieškodamas priežasčių. Iš patyrimo žinojau, kad be ugnies nėra dūmų, todėl ir stengiausi surasti dūmų sukėlėjo šaltinį.

Kad "Naujienos" bijo voldemarininkų, visi žino. Tam turi pagrindo p. M. Gudelis ir jo sąjungininkas Pijus.

Bet kodėl jos bijo V. Staneikos, kvaršino mane klausimas, neradamas atsakymo. Į talką, kaip paprastai, nelaukiamai atėjo mano parapijietis Jurgis, kuris skaito laikraščius ir viską žino.

Nereikalingas galvos kvaršimas, — plačiai šypsodamas atžėdė mano parapijietis ir vienu atsikvėpimu išdrožė visą istoriją apie tai, kaip buvo pasikęsinta prieš prof. A. Voldemarą, kaip nuo užpuoliko kulipkos žuvo kapitonas Pranas Gudynas ir sunkiai buvo sužeistas majoras Leonas Virbickas. (Tas pats Virbickas, kurio paveikslą matėme "Tėvynėje" ir kuris yra Balfui daug aukų surinkęs). Visi žvirbliai cirkia,

kad šitas žudikas yra pasprukęs iš Lietuvos, dalyvavęs ispanų pilietiniame kare — bolševikų pusėje, o dabar sėdi "Naujienose" draugo Pijaus globoje ir šokdina ne tik "Naujienų" personalą, bet ir redakcijos bendradarbius. Jis žino, kad tremtinių tarpe yra ir Gudyno giminių bei draugų, kurie niekad nepamirš jaunojo kapitono nužudymą.

— Bet prie ko čia Staneika? — paklausiau viską žinančio parapijiečio.

— Keistas klausimas! — atšovė man Jurgis, kaip iš pykės. — "Naujienų" politrukams ne Staneika, bet "Laisvoji Lietuva" bailsi. Jie žino iš savo patirties, kad spauda yra bausis ginklas, jeigu ji siekia ką nors visuomenėje sunaikinti. Dėl šio ginklo gėriausi draugai, Pijus ir Prūseika, net labas vienas kitam nebesako. Paklausk Amerikos lietuvių, kiek žmonių šiandien keikia draugą Pijų, bet tyli. Kodėl? Dėl to, kad bijo. Bet štai iš kažkur atsirado drašuoelis partizanas ir pradėjo Pijų už skverny čiuPINėti. Reikia jį sunaikinti, padaryti tai, kad netikėtų, ką jis rašo. Štai, kur yra šuo pakastas!

Stebėjau savo parapijiečio logiką ir aiškiaregystę. Dabar man viskas paaiškėjo ir nuo šios dienos nutariau skaityti tik "Naujienas", nes nuo pat jaunatvės įdomiauosi kriminaliniais romanais, o ypač jų herojų psichologija mane intriguavo.

Simas Variakojis.

DAINAVOS MENO ANSAMBLIO 10 metų veiklos sukaktuvinis Koncertas

Š. m. gegužės 8 d. (sekmadienį) 3:30 val. p. p.
ORCHESTRA HALL, 220 SO. MICHIGAN AVE.

PROGRAMOJE:

"DAINAVOS" Meno Ansamblys, "ČIURLIONIO" Meno Ansamblys ir abiejų ansamblių jungtinis Choras.

Solistas — Metropolitan Operos baritonas Algirdas Brazis.

Solistų Kvartetas: Danutė Stankaitytė, Genovaitė Peškienė, Antanas Peškys, Jonas Vaznelis.

Prie piano Aleksandras Kučiūnas, prie vargonų — Marija Mondeikaitė.

Dirigentai: Stepas SODEIKA ir Alfonsas MIKULSKIS.
Šokių vadovė — Irena EIDMĖ GEVIČIŪTĖ.

Bus išlaidoma J. Žilevičiaus

Vytauto Didžiojo kantata

Lietuvių liaudies ir harmonizuotos dainos ir tautiniai šokiai.
Kviečiame lietuvišką visuomenę į sukaktuvinį koncertą.
KONCERTĄ SKIRIAME LIETUVĖS MOTINOS GARBEL.

"DAINAVA" L. M. ANSAMBLIS

Prisidėkim prie 'Laisvosios Lietuvos' vajaus

Ir dalyvaukit laimėjimuose

1. Tik užsisakyk "L.L." arba pratęsk prenumeratą 1955 metams ir dalyvausite laimėjimuose dovanoj \$2.000 vertės.
2. Surask 5 naujus metinius prenumeratorių ir gausi dovana \$5 vertės, o taip pat dalyvausite platintojams skirtuose laimėjimuose
3. Jei neturi galimybės dalyvauti platintime, prisidėk šiaip prie vajaus: atsiųsk adresus savo pažįstamų ir kaimynų, kurie mariai galėtų tapti "L.L." skaitytojais.
4. Jei jau gauni "L.L.", pasisakyk dėl tolimesnio siuntinėjimo ir atsiųsk prenumeratos mokestį.
5. Prisidėk prie skelbimų rinkimo bei skelbimų palaikymo. Neatidėlok. Taupyk laiką, ir mažink išlaidas. Iškirpk ir tuojau pasiųsk šį kuponą:

LAISVOJI LIETUVA

3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Siunčiu \$ ..... "L.L." prenumeratą, prenumeratos pratęsimui; prašau siūsti "L.L.", prenumeratą sumokėsiu vėliau; prašau siūsti susipažinimui. (Norimą pabraukti).
(Vieta laiškui):

(Parašas)

Dėmesio!

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS PIRMĄ KARTĄ LIETUVIŲ KALBA, DIDŽIULIS AFORIZMŲ RINKINYS

Virš 1,500 autorių rinkiniai aforizmai, satyros, keisti užrašai, epitetai, žymiųjų žmonių paskutiniai žodžiai prieš mirtį, 50-ties tautų rinktinės patarlės, priežodžiai, humoristinės mintys ir kiti skaitymai.

Virš 10,000 posakių visų amžių filosofų, poetų, rašytojų, teologų, ateistų, mokslininkų, politikų, avantiuristų ir kitų mintys, pradedant Moze ir baigiant Pitigrilli. Maksimai, kurie šimtmečiais buvo draudžiami cenzūros.

Ištraukos iš Biblijos, Korano, Talmūdo ir kitų šventraščių.

Rinkinys turi 544 psl., gražiai įrištas į kietus viršelius.

Labai patogus skaitymui formatas.

Neatidėliojant užsisakykite šią įdomią knygą.

Kaina su persiuntimu Kanadoje — \$6.00. Visur kitur — \$6.50.

Siųskit pinigus šios knygos platintojui ir tuoj ją gausit.
M. ČAPKAUSKAS,
1220 Bishop Str., APT 3
Montreal, Que., Canada.
(Tel. UN 1-1900)

HARDWARE-WALLPAPER-PAINT

Sporto įrankiai, stiklo gaminiai ir langams stiklai, dažai, sienoms popierius, vandentiekiai ir elektros įrengimams reikmenys, indai.

Ką paklausi — viską gausi ir neapsigausi. Kalbu lietuviškai mėgstu lietuvius ir mane lietuviai mėgsta.

CHARLES GOLDMAN,
3303 So. Halsted St.,

Telefonas: YArds 7-2222.
Chicago 8, Illinois.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBIL GAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys.

M. ČESAS, patyręs auto specialistas.

1934 West 59th Street.

Telef.: GRovehill 6-9136

MODERNI LIETUVIŠKA

KIRPYKLA

Sav. VALTER REKAŠIUS

752 West 33 St.

Užėk nusikirpti pas savo tautietį sulig savo skoniu ir pageidavimu. — Būsi patenkintas.

SAUGUS

BALDŲ

PERKRAUSTYMAS

IŠ ARTI IR TOLI

Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Šaukite:

R. ŠERĖNAS,

4546 S. Wood St., Chicago 9,
Ill. Tel.: VI 7-2972.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

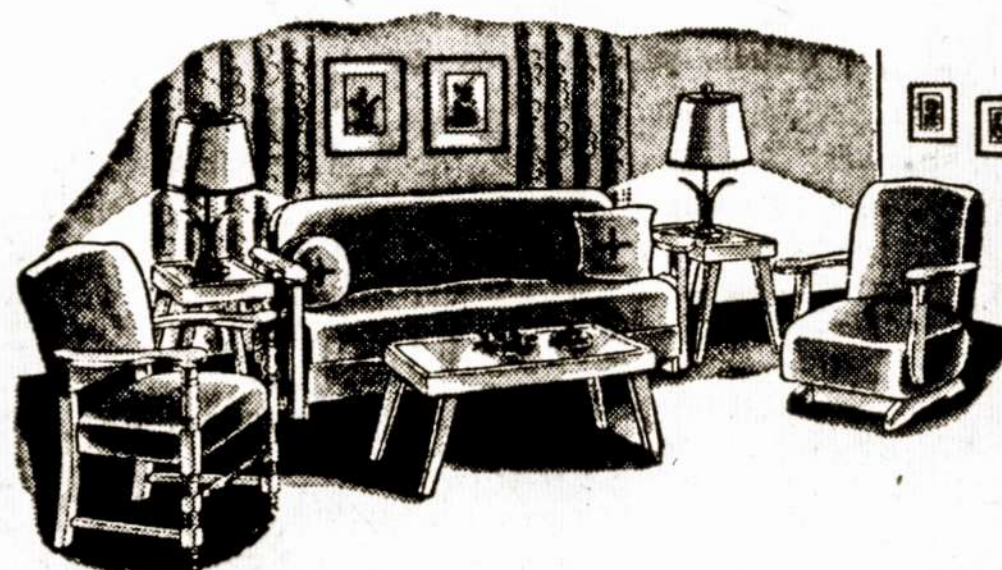
PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

Moderniausias baldus, naujausias televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12th St.). Tel: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpinimais reikalais.

PAKVIETIMAS

Š. m. gegužės 13 ir 14 d. d. (penktad., šeštad. ir sekmad.) įvyksta

JOANA CLUB

1500 So. 49 Ave, Cicero, Ill.,

ATIDARYMAS

GRAND OPENING).

Svečiai bus vaišinami skaniais, lietuviškais užkandžiais. Bus daug kitokių pajavairinimų ir staigmenų.

Visus nuosirdžiai kviečiame atsilankyti.

Joana ir Zigmą

Š E F L E R I A I

Keliaudamas per Tawn of Lake, užsuk į

"DUBYSĄ" Svetainę,

4555 So. Paulina St.,

Chicago, Ill.

Taurūs gėrimai, žaidimai, gera nuotaika, mandagus patarnavimas.

Sav. ALEKSAS

KASPERAVIČIUS

Telef.: LA 3-9859

Jonas Kanis

MALONIAI KVIEČIA ATŠILANKYTI

ir FAMATYTI

100% VIRGINIA VILNOS,

DVIGUBAI AUSTOS — LABAI

STIPRIOS MEDŽIAGOS

KOSTIUMAI SU 2 POROM

KELNIŲ žymiausių siuvyklių

darbo:

PACE SETTER tik už

\$55 iki \$65

PHOENIX tik už

\$65 iki \$78.50

BOTANY "500" tik už

\$86.75 iki \$89.75

GROSHIRE tik už

\$100 iki \$140

BEN STAR

KRAUTUVEJE

DIDELIS PASIRINKIMAS, PASKUTINIS MADOS VYRAMS IR MOTE-RIMS GRAŽIŲ RŪBŲ.

4630-32 So. Ashland Ave. Tel. YArds 7-3900

27 metai patyrimo siuville

1. Pigi, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau, pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3541 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telef.: YArds 7-6035

DAINOSE APDAINUOTA IR PASAKOSE APSAKINĖJAMA

KARČIAMA RUŽAVA

(MEISTER BRAU TAVERN)

DABAR randasi Chicagoje, 2532 W. 47 St., Brighton Park.
Sav. V. PRANCŪZEVIČIUS. Tel.: VIRginia 7-2429

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus.

Aprūpina gera filmine medžiaga.

Didelis pasirinkimas

Laikrodžių ir Brangenybių

Vietoje ir Europoje gamintų laikrodžių sąžiningas pataisymas už žemas kainas

A. R. JUNEVIČIUS IR SŪNUS

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Virš 50 metų veikia dieną ir naktį

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duoda apie ĮVAIRIAS APDRAUDAS.
Kreipkitės į

JOHN F. E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga.

4605 — 07 So. Hermitage Ave. Tel.: YArds 7-1741 ir 7-1742,

arba — 4330 — So. California Ave. Tel.: LA 3-0440.

Koplyčiose veikia moderniškai oro keitimo įrengimai

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St. .... R Epublic 7-1213

2314 W. 23rd PL. .... VIRginia 7-6672

10756 S. Michigan Ave. .... PULLman 5-1270

LIGDĖSIO VALANDŲ

Saukite

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia

R Epublic 7-8606 — 7-8601 Automobiliams vieša

Tiema, kurio gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčia arčiau Jūsų namų.

KĄ JIE DIRBA

ŠI SEKMADIENI VISI Į DAINAVOS SUKAKTINĮ KONCERTĄ

Ši sekmadienį, gegužės 8 d. 3 val. 30 min. Čikagoje, didelėje Orchestra Hall salėje, įvyks Dainavos ansamblio dešimtmečiui paminėti skirtas koncertas.

Be Dainavos ansamblio, ten taip pat dalyvaus ir iš Clevelando atvykstantis Čiurlionio ansamblis. Bus įdomi, įvairi programa. Tuo pačiu bus pagerbta lietuvių motina.

Po koncerto, visuomenė yra kviečiama atvykti į Dainavos garbei ruošiamą paminėjimą šv. Kryžiaus parapijos salėje. Ten girdėsime daug Dainavos ir Čiurlionio ansamblių dainų. O kas jų nenorėtų pasiklausyti! Ten bus ir šaunių valgių, jaunimui muzikos, pasisokimo.

Iškilmes rengia Vykdomasis Komitetas, kurį sudaro eilė rinktinųjų asmenų.

Bilietų bus galima įsigyti ir prie įėjimo.

"Pirmyn" Choro dirigentas muz. Kazys Steponavičius švenčia savo muzikinės veiklos 25 metų sukaktį, kuri bus minima iškilmingu bankietu gegužės 22 d. Bankietas įvyks puošniuose Clearing Industrial Club rūmuose — 6455 So. Central Ave. Pradžią 5 val. po pietų ir bilietų kaina 5 dol. Vietos rezervuotos. Užsakyti galima šio laikraščio administracijoje. Muzikas Kazys Steponavičius yra vienas iš vyresnės kartos scenos veikėjų, spėjo pagarsėti ir už Amerikos ribų. Su koncertais važinėjo ir Lietuvoje. Plačiau vėliau.

Stasys Karpus Lituanikos II-joje svetainėje, bus atšvęstas (3337 Lituania Av., tel.: VI 7-8474) šį savaitgalį, gegužės 6—8 d. d. Savininkai Stasys Karpus ir Vilius Neimantas pasirūpino, kad svečiai būtų tinkamai priimti, pavaišinti ir aptarnauti. Šokiama groso muzika ir bus kiti įvairumai. Maloniai kviečia atsilankyti.

Edvardas Šulaitis, tremtinis, mūsų nuolatinis bendradarbis, atlikęs karinę prievolę, grįžo pas tėvus į Cicero, Ill., ir pradėjo studijas Čikagos universitete, pasirinkęs chemiją. Edvar-

das Šulaitis yra vienas jauniausių spaudos darbininkų, bet vienas iš gabiausių, gražiai yra užsirekomendavęs ne tik sporto srityje, bet ir reportažuose ir šiaip aktualija. Be to, yra darbštus ir būdamas kariuomenėje suspėdavo plačiai bendradarbiauti.

Vilius Rapševičius, tremtinis, tėvai kilę nuo Panevėžio (tėvas buvo savanoris kūrėjas), baigė Fenger aukšt. mokyklą ir konkurso keliu buvo priimtas į Iliojaus Technikos Institutą, gaudamas vieniems metams stipendiją. Į Technikos Institutą stoji 700 abiturientų, bet konkurso keliu pirmuoju išlaikė Vilius Rapševičius už darbą — trumpųjų radijo bangų siųstuva.

Antanas Vasiliauskas, tremtinis, turįs maisto krautuvę 1345 So. 49 Ave., Cicero 50, Ill., užsakė "L.L." stud. V. Kurgonui Vokietijoje.

Stefa Radvilienė, vadovaus valgių bufetui "L.L." gegužinėje, kuri įvyks š.m. gegužės 15 d. Bučio sode, Willow Springs, Ill.

Dr. Alfonsas Grinius, pradėjęs medicinos mokslus Lietuvoje ir sėkmingai užbaigęs Vokietijoje, specializuojasi jau penkti metai chirurginėje patologijoje, Presbyteriano ligoninėje, Čikagoje.

Jurgis Padagas, "Laisvosios Lietuvos" skaitytojas, tvarkingai ir taupiai gyvendamas iš sutaupų nusipirkęs gražioje — Marquette parko lietuvių gyvenamojoje apylinkėje, 3225 W. 66 St., namą, ir žada šį mėnesį su šeima ten persikelti gyventi.

Jonas Sakalauskaitis, tremtinis, vestuvės su vietiniu lietuviu Benediktu Nausėda įvyks gegužės 7 d. — šeštadienį, 2 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. Jaunoji mokėsi Vokietijoje — Augsburgio lietuvių gimnazijoje ir baigė Čikagoje Marijos aukšt. mokyklą ir šiuo metu yra Čikagos miesto telefono centralinėje tolimųjų distancijų vyr. telefonininkė. —○—

ATGAL GAMTON!

"Laisvosios Lietuvos"

GEGUZYNE BUTCHO SODE

WEST PICNIC GROVE, WILLOW SPRINGS, ILL.

Adolfo Ramonio Orkestrui

CICERO LITUANIKOS KLUBAS

ruošia pirmą pavasarinį

IŠVAŽIAVIMĄ — G E G U Ž I N Ė,

kuri įvyks gegužės 8 d. lietuviškame žaliuojančiame ažuolyne —

8274 KEAW SO. WILLOW SPRINGS,

buv. Šmito, dabar — Bruzgulienės darže, prieš Tautines Kapines. Gros šaunus, čikagiečiams žinomas Ramonio orkestras.

Motinos pagerbimui kalbą pasakys Vyt. Staneika. Bus deklamacijos, žaidimai ir įvairūs laimėjimai. Už geriausius šokius bus skiriamos vertingos dovanos. Atsilankiusius pavaišins skaniais lietuviškais užkandžiais ir importuotais bei vietiniais gėrimais.

RENGIMO KOMISIJA

IŠ MOTERŲ TARYBOS VEIKLOS

Vykdydama savo užsimojimą skelbti laisvam pasauliui sovietų okupuotų ir satelitinių kraštų gyventojų komunistinę priespaudą, "Moterys už Laisvą Europą" ("Women for Freedom of Europe, Inc."), tarptautinė organizacija, kurią sudaro devynių tautų atstovės, ruošia paskaitų ciklą Baltic Freedom House patalpose. Vieną iš tokių sesijų įvyko balandžio 20 d.

Paskaita tema: "Priverstinis darbas Lietuvoje ir už Lietuvos ribų", skaitė L. Bieliukienė. Estė Mall Jurma skaitė apie sovietinių kraštų moterų darbo prievoles. Abi paskaitos buvo rimtai ir išsamiai paruoštos. Klausytojų gilus susidomėjimas pasireiškė gyvomis diskusijomis. Dalyvių nuomone, abi prelegentės puikiai atstovavo pabaltiečius tarptautiniame seminare.

Sekantios paskaitos, kuri įvyks gegužės 18 d. 6 val. Baltic Freedom House patalpose tema bus: "Šeimos gyvenimas komunistinėje valstybėje". Šiai organizacijai vadovauja Geraldine Fitch ir buvusio JAV karo ministerio žmona R.P. Peterson.

Jaukių arbatėlių mėgėjams jau gerai žinomose Baltic Freedom patalpose balandžio 24 d. Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Moterų atstovybės klubas New Yorke suruošė savo metinę popietę.

Atidarydama vakarą New Yorko Klubu pirmininkė Vincė Leskaitienė, turėjo malonią progą pasveikinti didelį, mielą svečių būrį. Jų tarpe malonu buvo pastebėti Lietuvos Generalinį Konsulą Joną Budrį su ponia, Moterų Vienybės pirmininkę Pauliną Šimienę ir Šimėną, Newarko Moterų Draugijos pirmininkę Jevą Trečiokiene, Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkę Ligiją Bieliukienę. Buvo svečių ir iš Long Island, New Jersey ir Connecticut valstybių.

Programa prasidėjo dr. Marijos Gimbutienės, Harvardo un-to arch. fakulteto nario, įdomia paskaita, tema: "Lietuvių protėvių keliai ir jų kultūra". Buvo ir diskusijų. Gražioms ir skanioms vaišėms šeiminkavo Rastenienė ir Varnienė.

Vėliau įvyko loterijos traukimas. Algis Grinius traukė laimėjantį bilietą ir gražiąją dail. V.K. Jonyno akvarelę "Stony Brook Beržai" — išlošė V. Podbereškienė iš Great Wech. Bilietą buvo pirkusi iš Butkienės.

New Yorko Moterų Klubas dėliausiai vakaro pasisekimu.

L. J.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PROspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel.: HEMlock 4-5818

Dr. Ant. Narbutas

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4757 So. Western Ave.
Priima: Pirm., treč., ketv. ir penkt. 6:30 — 8:30
Antradieniais: nuo 10 iki 12 v. ryto.
Šeštadieniais: nuo 2 iki 4 val. popiet.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas:
ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus pataravimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Telef.: GROvehill 6-8402.
Stato naujus namus pagal tartį ir planus.
Atlieka įvairius remonto darbus.

JAUKUS LIETUVIŠKAS
RESTORANAS IR VALGYKLA,
biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šaltai ir šilti užkandžiai.
Tremtinių mėgstamiausia vieta.
Erdvi salė
įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th CT., Cicero 50, Ill.
Tel.: TOWnhal 3-9472

NAMŲ STATYBA,

ĮVAIRŲS REMONTAI IR PARDAVIMAI

Jei norite remontuoti, pirkti ar užsakyti gerai išplanuotą, patogų, gražų ir pigų namą, kreipkitės pas

V. ŠIMKŪ,

4645 So. Keating Ave.,
Chicago 32, Ill.

Susitarimui šaukite:
REliance 5-8202
Šiokiadieniais nuo 5 val. p.p., o šventadieniais nuo 10 iki 4 val.

TELEVIZIJOS

Ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
Darbo valandos: 6 v.v.—10 v.v.
Šeštadieniais: 8 v. ryto — 8 v.v.
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Telef.: Virginia 7-0087,
jei neatsako, šaukite: VI 7-3037

APDRAUSKITE

savo namus, baldus, tavernas, automobilius ir kitą turta pas lietuvių apdraudos agentą. Mes parūpiname taip pat gvybės, sveikatos ir kitokias apdraudas.

J. KUTRA,

Tel.: WALbrook 5-5030
PROspect 8-3579 (vak. ir sekmad.)

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausinius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirksite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituania Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinių šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

1835 Canalport Tel. Dirbtuvės: SEely 3-2146
Namų: KENwood 8-3092

Jonas Karvelis

3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef.: YARd 7-0677.

Didžiausias pasirinkimas: stovamų mašinų, Radio aparatų, įvairių sveicariškų laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuvos knygų, žurnalų ir laikraščių.

SKANIAU, ŠVARIAU IR JAUKIOJE APLINKOJE

Jūs pavalgysite pusryčius, pietus ir vakarienę lietuviščių laikomoje valgykloje

Antonette's Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos.

E. Galminienė ir Z. Gražienė, sav.

Apsikirkp pagal savo skonį, madą ir pageidavimus tremtinio

PETRO BALTROMONO KIRPYKLOJE

2543 1/2 West 71 Street.

Mandagus patarnavimas, švar: patalpa, nauji įrankiai ir ilgameištis patyrimas.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, televizijos aparatai, orui vesinti įrenginiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išsimokėjimai, sekmadieniais jokių takų.

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3224 — 26 — 28 So. HALSTED ST.

Telefonas: Victory 2-4226.

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9—9:30.

Kitomis dienomis 9—6. Sekmad. 10—5 val.

Pavasariinių vienaėlių kostiumų.

sportinių ir išieginųjų drabužių

didelis pasirinkimas pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR
BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išsimokėjimui be nuosimėjų!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ket-

virtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val.

vak., kitomis dienomis iki 6 v. vak.

Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val.

Kalbame lietuviškai.